

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selc-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392

Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7. — Telefon 2456.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

Ishaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopis se ne vrača.

Italija v vojni

Od večeraj popoldne se nahaja Italija v vojni s Francijo in Anglijo. Četrta evropska velesila se je spustila v krvavo borbo in Evropa se je še globlje pogreznila v katastrofo. Italijanska napoved vojne ustvarja v svojih posrednih in neposrednih posledicah nove vojne in politične situacije in je brez dvoma dogodek, katerega važnost daleč presega evropski okvir ter dobiva svetovni, kakor je dejal Mussolini, stoletni pomen. Če je dosedanja vojna še imela značaj evropske vojne, ker so se bitke in borbe odigravale na bojiščih in v glavnem tudi na morjih našega kontinenta, se je z vstopom Italije razširila v svetovni požar. Krvavi dogodki se bodo kmalu odigravali tudi na afriških tleh in plamen že liže azijsko ozemlje. V kakšnem obsegu bodo prizadeti sedaj narodi in države ostalih kontinentov, se še ne da jasno videti, toda svet je v ognju in iskre požara letijo tako rekoč okoli vseh streh.

V svojem večerajšnjem zgodovinskem govoru je Mussolini razložil italijanskemu narodu in vsemu svetu vzroke in cilje vstopa Italije v vojno. Obtožil je zaveznike, da že nekaj petletij sem niso imeli nobenega razumevanja za življenske interese italijanskega naroda, a tudi ne volje, da bi sodelovali pri organizaciji novega mira v Evropi, za kar jim je dal kancelar Hitler še enkrat priliko, ko je končal lani svoj poljski pohod. Neposredni razlog za vstop Italije pa je njena pogodbeno zvestoba napram Nemčiji. S to Mussolinijeva ugotovitvijo so demantirana prejšnja ugotovitva, da bo Italija svojo udeležbo na vojni utemeljila z izključno lastnimi nacionalnimi interesi brez povezanosti z Nemčijo. Solidarnost obeh držav je sedaj za vsakega slovesno potrjena, kar je bilo še posebej potrjeno s pozdravnimi brzojavkami, ki jih je Hitler poslal italijanskemu kralju in voditelju italijanskega naroda.

Vojni cilj Italije je Mussolini obeležil s pregnantnimi besedami, da je italijanski narod zgrabil za orožje, da uredi problem svojih meja na morju in se osvobodi železnih verig, ki ga oklepajo, da ne more svobodno ven na oceane. V teh besedah so zapopadeni problemi Gibraltarja in Sueza, a tudi severne Afrike in onih otokov, ki jih Italija smatra kot svojo nacionalno last, a jih občuti kakor tuje trdnjave v rokah današnjih svojih sovražnikov. Izrečno je Mussolini poudaril, da je problem italijanskih mej na kontinentu za Italijo urejen. V tej zvezi je treba beležiti njegove izjave v pogledu bodočih odnosov z neposrednimi sosedi v Srednji Evropi, na Balkanu in v vzhodnem Sredozemlju. Svečano je sporočil Švici, Jugoslaviji, Grčiji, Turčiji in Egiptu, da Italija nima namena povleči v vojno narode na svojih neposrednih mejah in da bo le od njih odvisno, da se ta njegova zagotovila v vsem obsegu izpolnijo.

Svečana zagotovila italijanskega voditelja so bila v Jugoslaviji sprejeta z zadoščenjem. Jugoslavijo veže z Italijo pakt prijateljstva z dne 25. marca 1937, v katerega duhu je naša država uredila svoje odnose napram svoji veliki sosedu in ki se ga je od izbruhov novih evropskih komplikacij še s posebno lojalnostjo in doslednostjo držala. Pred nekaj meseci smo v Italiji in Jugoslaviji proslavljali triletnico tega pakta in v Beogradu in Rimu so mogli najbolj merodajni činitelji ugotoviti, da v polni meri izpolnjuje svojo mirosljubno nalogo in funkcijo. Še posebej je beograjski sporazum za Jugoslavijo in Italijo rešil problem Jadranskega morja ter proglasil načelo spoštovanja vseh kopnih in pomorskih mej med obema državama. Mussolinijeva izjava, da je problem italijanskih meja na kopnem urejen, je v odnošajih med Jugoslavijo in Italijo le nova svečana potrditev obljub in obveznosti, na katerih sta obe prijateljski državi zgradili svoje odnose za bodočnost in katerih sta se v vsem dosedanjem obojestranskem postopanju sporazumno in lojalno držali.

Vloga nevtralecev v sedanjem evropskem konfliktu je posebno težavna in zahteva na eni strani največjo lojalnost, na drugi pa samozavešno odločnost. Naša država je dolžnosti nevtralnosti izpolnjevala z največjo skrbnostjo in lojalnostjo, s polnim razumevanjem za izredne prilike, ki nastajajo v vojskojučih se državah. Mimo tega je še pred izbruhom današnje vojne svojo vlogo posvetila naporom, da se ohrani mir na Balkanu, kjer je dosledno zagovarjala politiko balkanskega ravnesja in izločanja vseh škodljivih vplivov iz tega področja. To politiko svoje lojalne nevtralnosti bo Jugoslavija nadaljevala tudi sedaj, ko je njen drugi veliki sosed stopil v vojno. Zaveda se, da tako najbolje služi svojem narodu ali da ustreza takaj njena politika tudi pravilno razumljenim interesom naših sosedov.

Kakšen bo nadaljni razvoj v grupaciji vojujočih se velikih in malih sil

ITALIJA

Italija prvi dan v vojni

Niti na francosko-italijanski meji niti v Afriki še niso padli nobeni streli — Prvi sovražni čin je bil bombni napad na Malto, Angleži pa so položili v Jadranu na več krajih mine

Curich, 11. junija. z. »Neue Zürcher Zeitung« poroča, da na švicarsko-italijanski meji dosedaj še ni čuti, da bi bila Italija v vojni. Edini znak vojnega stanja je bila popolna zatemnitev, ki je bila prvič izvedena v pretekli noči. Železniški promet in telefonski promet se razvija docela normalno. Poostrena je edina kontrola na meji in so ukinjena vsa stalna viza. Švicarski politiki, ki so imeli stalne vize, so bili na meji zavrnjeni.

Tudi vzdolž vse italijansko-francoske meje je vse do večera vladalo še popolno zatíje in ni nikjer padel niti en strel. Sprito goratega ozemlja tam tudi ni pričakovati takoj kakih večjih vojnih operacij. Po mnenju lista se bodo glavni spopadi med Italijo in zavezniki odigrali na morju in v afriških kolonijah.

Poročili »Exchange Telegrapha« je prišlo do prvega spopada davi zgodaj jutraj v bližini Malte. Na Malto se je slišalo močno streljanje ter kaže vse na to, da se je razvila pomorska bitka. Visoko v zraku je bilo v teku dneva opaziti tudi večjo skupino letal, katerih narodnosti pa ni bilo mogoče ugotoviti.

Poročili iz Aleksandrije je sinoči ob 20. angleško vojno brodovje zapustilo Aleksandrijsko luko. Davi je bilo tudi v Aleksandriji slišati grmenje topov. V Aleksandriji domnevajo, da je kje blizu Malte prišlo do spopada med angleškimi in italijanskimi vojnimi brodovjem. Veliko število italijanskih podmornic je odplulo v Sredozemsko morje ter so danes dopolne mornariške letala v Palestini dobila nalog, da jih preganjajo.

Bombni napadi na Malto in vzletišča v Libiji

London, 11. junija. s. (Reuter) Vojno ministrstvo je objavilo nocoj komunikate, da je 10 sovražnih letal danes ob 4.50 napadlo Malto. Nadaljnji napadi so sledili tokom jutra. V napadih je bilo povzročene le malo škode. Eno sovražno letalo je bilo sestreljeno.

La Valette, 11. junija AA (Reuter). Objavo vojne Angliji in Franciji so sprejeli na Malto zelo mirno. Javno mnenje je pričrčano, da se bodo zavezniki borili do zmage. Vsi Italijani, ki žive na Malto, so internirani, italijanske ladje, ki so bile v luki, pa so bile zaplenjene.

Ajaccio, 11. junija. AA (Havas) Vest o italijanski objavi vojne Franciji je sprožila celo vrsto patriotičnih manifestacij v Ajacciu. Prebivalstvo je mirno ter popolnoma zaupa francoski vladi.

London, 11. jun. br. (Reuter.) Angleško letalsko ministrstvo je nocoj objavilo kratak komunikate, da so formacije angleških bombnikov, ki pripadajo letalski sili na Bližnjem vzhodu, danes popoldne nenadno napadle italijanska letalska oporišča v Libiji. Angleži so jim prizadejali veliko škodo.

Pariz, 11. junija. AA (Havas) Vest neke tuje agencije, da so italijanske čete prodrele na francosko Riviero, je popolnoma izmišljena. Na Rivieri vlada popoln mir.

London, 11. junija. (C. Z.) Zavezniki vojaški strokovnjaki so pričakovali vstop Italije v vojno, ker je ogromna nemška ofenziva proti Franciji predpostavljala italijansko pomoč kot neizogibno. Vojaški strokovnjaki sedaj pričakujejo, da se bo zelo kmalu razširila na Afriko in Azijo, verjetno pa tudi na Ameriko. Za trenutek pa računajo, da bo Italija napadla Francijo na Alpah, da s tem podpre Nemčijo. Zavezniška vojna mornarica v Sredozemlju je močnejša nego italijanska.

Angleške mine v Jadranu

London, 11. junija. s. (Reuter). Angleška admirališča je objavila danes popoldne, da so bile položene mine v delu Bene-

vsled vstopa Italije v vojno, se v trenutku še ne da povsem pregledati. Reakcija pri zapadnih zaveznikih, kjer sta se še sinoči oglasila Reynaud in Duff Cooper, je silno ostra. Nič manj ostra tudi ni v Ameriki, kjer je skoraj natančno ob uri nastopa novega vojnega stanja Roosevelt proglasil moralno in materialno solidarnost Združenih držav z zapadnimi silami in kjer je agitacija za neposreden poseg Amerike v vojno dobila novih močnih pobud. Neposredno prizadeta je tudi Turčija, ki jo veže s Francijo in Anglijo baš z ozirom na Italijo sklenjena zavezniška pogodba. Zdi se, da odločitev v Turčiji še ni padla in da pride kritičen trenutek šele takrat, kadar bi vojni dogodki v Sredozemlju postavili turško republiko pred usodno alternativo. Vsekakor se Turčija pripravlja in ravno tako Grčija, ki je kot sredozemska država tako rekoč na samem bojišču. Kot zelo pomembno dejstvo se beleži, da sta se na predvečer italijanske vojne napovedi vrnila ruski in

Tudi v Milanu prvi dan vojnega stanja v Italiji zunanje slike mesta n: v ničemer spremenil. V vseh podjetjih se razvija normalno delo. Tudi na ulicah ni opaziti nikakih izjem. Dasi je več letnikov oboroženih, je povsod videti mnogo mladih ljudi, ki so vojaški obvezniki, a še niso bili pozvani pod orožje. Iz tega bi se dalo sklepati, da Italija še ni razvila vse svoje vojne sile, ter da tudi za enkrat ne računa s kako ofenzivo proti Franciji. marveč, da bo v svojih vojnih operacijah omejevala predvsem na Sredozemsko morje in na afriške kolonije.

Odhod poslanikov iz Rima

Nemška meja, 11. junija. AA. (Reuter). Člani francoskega veleposlaništva so zapustili danes ob 20. s posebnim vlakom italijansko prestolnico. Veleposlanik Velike Britanije je z osebnim odšel v Ancono, kjer se bo vkrcal na ladjo, ki ga bo odpeljala v luko ene izmed nevtralnih držav. Angleški in francoski častniki se bodo lahko pridružili diplomatom.

Pred odhodom italijanskega poslanika iz Londona

London, 11. junija. AA. (Havas). Izve se, da bo italijanske interese v Angliji zastopala Brazilija.

Italijanski veleposlanik Bastianini se z osebnim poslanstvom pripravlja na odhod. Egiptiska meja, 11. junija. AA. (Havas). V skladu z Mussolinijevimi izjavami, da smatra Egipt kot državo izven italijansko-angleškega spopada, je italijanski veleposlanik ostal v Kairu.

škega zaliva, v Kvarneru pred Puljem in v vseh albanskih teritorialnih vodah. Vsi ti predeli so zato sedaj nevarni za plovo. London, 11. jun. s. (Reuter) Admirališča je objavila nocoj podrobne podatke o obsegu minskih polj, ki jih je položila angleška vojna mornarica v Sredozemlju. Poleg celega Beneškega zaliva, italijanskega dela Kvarnera pred Puljem ter vse albanske obale obsegajo po podatkih admirališete nova miska polja tudi zapadno obalo Sicilije, vso obalo Libije, južno obalo Italije in obale otoka Roda.

Kraljev proglas vojski

Rim, 11. junija. AA. (Stefani). Kralj in cesar je objavil naslednji proglas operativni državi oboroženi sili:

Kot vrhovni poveljnik vse državne oborožene sile na kopnem, na morju in v zraku se odzivam svojim osebnim čustvom ter prevzamem svoje mesto med vami tako kot sem to storil pred 25 leti. Zaupam predsedniku vlade, vodji fašizma in prvemu maršalu cesarstva poveljstvu nad operativnimi četami na vseh bojiščih. V uri, ko delite z menoj ljubezen in neomejeno udanost naši brezsmrtni domovini, pripravljajo se, da ramo ob rami z zavezniko Nemčijo prevzamete nove težke preizkušnje z neomajno vero, da jih boste obvladali, gre moja prva misel k vam vojak, na kopnem, morju in zraku. Združen z vami kot nikoli dosedaj, sem prepričan, da se bo vašemu junastvu in patriotizmu italijanskega naroda ponovno posrečilo izvajati zmago našemu slavnemu orožju. Bojišče, 11. junija 1940. Viktor Emanuel.

Mussolini — vrhovni poveljnik

Rim, 11. junija. AA. Diplomatski urednik agencije Stefani piše, da je odobravanje, s katerim je italijanski narod pozdravil Mussolinijev govor, dokazalo neomajno edinstvo italijanskega naroda, ki se je tolikokrat pokazalo v zgodovini in to tudi sedaj, ko se objavlja vojna Franciji in An-

italijanski veleposlanik na svoja mesta, iz česar se sklepa, da je med obema državama doseženo soglasje glede na one točke, kjer se srečujejo njuni interesi. To je predvsem Balkan, katerega nevtralnost spada med osnovne zahteve moskovske politike.

Italija je Evropi pripravila še posebno presenečenje. V času, ko že skoraj nihče več ne smatra za potrebno obvestiti svojega sosedu, da ga namerava od jutri smatrati za svojega sovražnika, se je Rim poslužil stare klasične forme vojne napovedi, ki predhodno obvešča protivnika, da se bodo sovražnosti pričele. Na drugi strani pa je sam besedilo te note pač eden najkrajših diplomatskih dokumentov svetovne zgodovine, ker razen suhe napovedi vojne ne vsebuje nobenega drugega sporočila in ne našteva nobenih razlogov. Razloge je dal Mussolini in njegov govor je zgodovinski komentar k dogodku, ki bo za bodočo usodo človeštva soodločilnega pomena.

glji. Italija je tako utesnjena, da ji je pretila nevarnost glede življenjskega razvoja. Plutokratije in reakcionarne sile so ji vsilile vojno. To vojno bodo tudi imele, ker so si jo želele. S sklepom, da intervenira, je Italija ostala zvesta svojim obveznostim in svoji usodi. Velik narod se ne more odstraniti iz Evrope, ko gre za zgraditev novega reda na kontinentu.

Borba, ki se vodi, je v stvari borba dveh ideologij, borba med dvema dobama. Zmagale bodo sveže in nove sile. Italija ne namerava razširiti vojne na druge narode, ki so njene sosedu, ob morju ali na suhem. Želi imeti tudi normalne odnose s Sovjetsko Rusijo, kar dokazuje vrnitev italijanskega veleposlanika v Moskvo in sovjetskega veleposlanika v Rim.

Kralj in cesar je odredil za vrhovnega poveljnika italijanske vojske Mussolinija, ki bo imel pod seboj vrhovno poveljstvo z maršalom Badogliem na čelu. Duce bo neposredno izvajal poveljevanje vsem italijanskim oboroženim silam. Razen tega je treba posebno naglasiti manifestacije italijanskega naroda Hitlerju in zvezo z Nemčijo. To je globoko v duhu italijanskega naroda, ker je imel Hitler toliko hrabrosti, da reši zgodovinske probleme, ki so obstojali med civilizacijo Rima in german-

Važni sklepi vlade

Proglasitev vojnega stanja po vsej državi — Zaplemba imetja državljanov sovražnih držav — Uvedba smrtnih kazni za razne zločine

Rim, 11. junija. br. (Stefani). Danes ob 10. se je sestala vlada pod vodstvom ministrskega predsednika Mussolinija. Na seji je bila sprejeta vrsta vojaških sklepov.

V smislu na seji vlade sprejetih zakonskih nactov in uredb je bil uveljavljen tako zvani vojni zakon z dne 24. junija 1918. Razen njegovih določb o zaplembi imetja državljanov sovražnih držav je bilo po tem zakonu v vsej državi proglašeno vojno stanje. Na osnovi posebne uredbe je bila odredena zaplemba vseh trgovin in drugih podjetij, kakor tudi ostalega imetja državljanov sovražnih držav o odnosno podjetij, v katerih imajo državljani sovražnih držav prednostne interese.

Nadalje so bile blokirane cene vsega blaga, prevozniške in druge tarife, plače, komornine, zakupnine in tako dalje. S tem ukrepom naj bi se zavarovala italijanska valuta ter preprečile vojne spekulacije. Glede kmetijskih pridelkov je bilo določeno, da bodo zanje veljale enake cene kakor lani.

Na osnovi proglašenega vojnega stanja so bile vse kazni po kazenskem zakoniku znatno povečane. Smrtna kazen se uvede za umore, rope, izsiljevanja, posilstva in za vsa dejanja, za katera je bila sedaj določena kazen dosmrtno ječe. Vse ostale kazni se podvoje.

Vsi krediti javne uprave se zmanjšajo na minimum. Že odobreni krediti za nova javna dela se ukinejo. Odrejen je bil dv odstotni davek na vse plače delavcev in namestencev, ki doslej za odmero dohodnine niso bile določene. Dohodki od tega davka se bodo stekali v fond za podpore rodbinam vpkoljenih vojaških obveznikov. Nadalje se uvede poseben 5 do 20 odstotni davek na vsa posebna izplačila upravnim svetnikom delniških in drugih trgovinskih družb. Uvede se posebna 25 do 100 odstotna vojna davčna določila k dohodnini. Odrejene so bile tudi nekatere davčne olajšave za vpkoljene vojne obveznike.

S posebno uredbo je bila končno ustanovljena posebna generalna direkcija za prehrano prebivalstva, ki bo spadala pod neposredno kompetenco kmetijskega ministra.

Mobilizacija v Turčiji?

Odločitev glede stališča Turčije je v rokah Sovjetske Rusije — Turška vojska je popolnoma pripravljena

Ankara, 11. jun. s. (Reuter.) Turška vlada bo najbrže še danes ali jutri odredila delno mobilizacijo.

Predsednik republike Ismet Ineni se je iz Trakije, kjer se je mudil na oddihu, vrnil v prestolnico.

Ankara, 11. jun. s. (Ass. Press). V tukajšnjih dobro obveščenih diplomatskih krogih zatrjujejo, da leži odločitev glede stališča, ki ga bo sedaj zavzela Turčija, v rokah Sovjetske Rusije. Turška vlada je namreč vprašala sovjetsko vlado, kakšno stališče naj zavzame po vstopu Italije v vojno. Od sovjetskega odgovora zavisi turška odločitev.

Medtem poluradno glasilo turške vlade danes poudarja, da je pripravljena Turčija z orožjem nastopiti proti vsaki kršitvi svojih pravic. List v članku ne omenja turške pogodbe z Anglijo in Francijo, opozarja pa, da je pričakovati, da bo sedanja vojna dolga in da bo tem važnejša, čim dalje bo trajala.

Carigrad, 11. jun. p. Turški listi poročajo v svojih komentarjih o stališču Turčije glede na vstop Italije v vojno, da je Turčija že zdavnaj dovršila vse ukrepe vojaškega značaja in da je turški vojni aparat popolnoma pripravljen. Z veliko pozornostjo spremlja turška javnost mrzlične priprave zavezniške vojske na Bližnjem

sko civilizacijo. Med Italijo in Nemčijo ni obstojal znani »nikoli«. Zveza med Italijo in Nemčijo je prišla danes do popolnega zgodovinskega izraza.

Rim, 11. jun. br. (Stefani). Ministrski predsednik Mussolini je davi izdal naslednje dnevno povelje vojski, vojni mornarici in letalstvu:

Po ukazu kralja in imperatorja prevzamam z današnjim dnevom poveljstvo nad operativno vojsko na vseh frontah. Obenem potrjujem za svojega šefa generalnega štaba vseh oboroženih sil maršala Petra Badoglija. Pod njegovim vrhovnim poveljstvom bodo ostali še nadalje maršal Graziani, šef generalnega štaba italijanske vojske, admiral Cavagnari, šef štaba vojne mornarice in general Pricolo, šef štaba vojnega letalstva. Od danes je treba vse orožje in vsa srca usmeriti nasproti nemu cilju: izvajati zmago! Pozdrav kralju! Benito Mussolini!

Rim, 11. junija. br. (Stefani). Poslanska zbornica in senat sta poslali predsedniku vlade ob vstopu Italije v vojno brzojavne izraze zvestobe in odločnosti, da mu bosta sledila na poti do zmage. Brzojavki sta podpisala predsednik senata Suardo in predsednik poslanske zbornice minister Grandi.

Ukrepi za zaščito civilnega prebivalstva

Rim, 11. junija. br. (Stefani). Vojno ministrstvo je izdalo danes nadaljnje ukrepe za zaščito civilnega prebivalstva proti letalskim napadom. V mestnih okrajih, kjer bi se eventualno sirene ali zvonovi v primeru letalskega alarma ne čuli, bodo po teh ukrepih posebni glasniki z ročnimi sirenami in zvonce opozorili prebivalstvo na pretečo nevarnost. Vsa stekla na oknih se bodo morala nalepiti z nekaj centimetrom širokim trakovi papirja tako, da se v primeru bližnjih bombnih eksplozij ne bodo razdrobila. Posebni ukrepi so bili izdani glede nočnega prometa na ulicah. Avtobusi in druga motorna vozila bodo smeli voziti izven mest z brzino 40, v mestih z brzino 20 km na uro.

Generaliteta odpotovala iz Rima

Rim, 11. junija. AA. (DNB) Vojaška poveljstva, generalistični častniki in častniki vojnega ministrstva, so zapustili, kakor pravi uradno poročilo, prestolnico, ter se podali v druga mesta.

Po uradnem sporočilu bodo vsak dan ob 10. popoldne izdajali poročila z bojišč.

Angleži o moči italijanske vojske

London, 11. junija. AA. (Reuter) Pooblašeni londonski krogi v zvezi z vstopom Italije v vojno ugotavljajo, da utegnejo italijanske sile šteti 70 ali 80 mobiliziranih divizij, oziroma poldrug milijon mož ter številno letalstvo in mornarico. Razume se, da pomeni to veliko povečanje sovražnih sil. Treba je pričakovati, da bodo uporabili v sedanji vojni več vojaštva, kakor v pretekli vojni. Pred očmi imajo tukajšnji krogi več ciljev, proti katerim bi mogla biti uporabljena italijanska vojska. Mislijo predvsem na Korziko, Malto in otok Ciper.

Interesi Rusije na Balkanu

Berlin, 11. junija. b. Moskovski poročevalec znanega lista »Frankfurter Zeitung«, o katerem sodijo v tukajšnjih novinarskih krogih, da je o ruski politiki zelo dobro informiran, objavlja dalje poročilo o ruskih interesih na Balkanu, v katerem prikazuje na eni strani govorice, na drugi dejstva, na tretji pa pogodbe.

Poročevalec najprej ugotavlja, da danes svet verjame najrazličnejšim vestem

Nadaljevanje na 2. strani

o ruski zunanji politiki samo zaradi tega, ker so v Moskvi tako skopji z objavami in izjavami. V Moskvi tako rekoč nič ne prodre izza kulisa. V Moskvi namreč ni onih »političnih krogov«, v katerih krožijo »zanesljive vesti«. Vsem senzacijam in govoricam glede Rusije pa seveda ni izvor samo moskovska molčestnost, mnogo je pripisati tudi zlobnim namenom.

Kaj vse se je v zadnjem času govorilo o Rusiji. Tako na primer, da namerava svoj vojaški položaj ob Črnem morju in na Kavkazu okrepiti, da misli razširiti svoj vpliv na Balkan, da bi pregnala Italijo itd. Rusija ima baje pripravljeno bajni načrt, katerega izpolnitev bo Nemčija gledala brez ugovorov, medtem ko da ga bodo zavezniki kar v naprej priznali in prepuščali »hegemonijo« na Balkanu Sovjetski Rusiji.

Kdor pa zasleduje sovjetsko zunanjo politiko tu v Moskvi, ve, da ta ne zasleduje nič drugega kakor nadaljevanje dosedanjega jasnega in mirne politike, ki prav tako koristi interesom Sovjetske unije kakor Nemčiji in Italiji. To velja še posebej glede evropskega jugovzhoda, kjer vse te tri velesile žele ohraniti mir. Tudi ruski odnosi s Turčijo nikakor niso tako napeti kakor bi to radi nekateri dokazovali. Kolikor bolj se bo Turčija spet vrnila k svoji samostojni politiki, toliko boljji bodo tudi njeni odnosi z Moskvo, kajti za Sovjetsko unijo je važno le to, da Turčija ne zapade kakim tujim interesom. To odgovarja v ostalem tudi duhu med Rusijo in Turčijo sklenjenih pogodb, tako oni iz leta 1921 kakor oni iz leta 1925, v kateri se obe državi zavezujejo, da ne bosta sklenili nobene pogodbe, ki bi škodila kopnim in pomorskim interesom druge pogodbenice stranke.

Končno poudarja poročevalec, da navzlic vsem zmedenim poročilom ni nobene znanja, ki bi kazal, da pripravljajo Rusija kakršnokoli akcijo na evropskem jugovzhodu. To velja tako glede Turčije kakor glede Rumunije.

Vojne napovedi Italiji

Ottawa, 11. junija. AA. Kanadski parlament je soglasno sprejel predlog, da se Italiji napove vojno. Predsednik vlade Mackenzie King je v svojem govoru obsojil dejanje Italije ter izjavil, da je s tem končana dolga doba negotovosti. Zavezniki bodo sedaj vedeli, kaj morajo napraviti in proti komu se imajo boriti. Sklep Italije je še bolj ojačil odločnost zaveznikov in Kanade, ki se bo neomajno borila do konca. Nato je govoril še vodja konservativne opozicije Hamson, ki je istotako sporočil neomajno odločnost Kanadčanov boriti se na strani zaveznikov.

O pozni uri se je sestel tudi senat, ki je v pospešenem postopku odobril sklep kanadske zbornice. Na tej osnovi je vlada še ponoči formalno napovedala italijanski vladni vojni.

London, 11. junija. AA. (Havas) Poročajo, da je vlada Nova Zelandija napovedala Italiji vojno.

Simla, 11. junija. AA. (Reuter.) Indijski podkralj je napovedal vojno stanje med Indijo in Italijo.

London, 11. junija. AA. (Reuter) V Londonu sporočajo, da je Južna Afrika danes popoldne napovedala vojno Italiji.

Izgube italijanske trgovske mornarice

London, 11. junija. s. (Reuter.) O dosedanjih izgubah italijanske trgovske mornarice so doslej znani samo naslednji podatki:

3.700tonski italijanski parnik »Campanella« ki je včeraj zapustil Montreal v Kanadi, je pred Quebecom prestregel kanadski minolovce »Barado«. Posadka italijanskega parnika je sicer skušala svojo ladjo zažgati, vendar so kanadski mornarji to preprečili in ladjo le malo poškodovano privedli v luko.

Dve italijanski ladji sta pred Gibraltarjem potopili lastni posadki. Predvsem je to 6.000tonski parnik »Celina«. Posadka ga je skušala uničiti z bombami ter je tudi svojo ladjo polnila s petrolejem in jo zažgala. Nato so se posadka in edini potnik na ladji

podali k španski obali. O potopitvi drugega parnika »Numolia« še ni nadaljnjih podatkov.

London, 11. junija. s. (Reuter.) Nocoj se je izvedelo za podrobnosti zaplenitve 10 italijanskih trgovinskih ladij.

Predvsem javljajo iz Gibraltarja, da so posadke 6 italijanskih ladij pred luko sinoči takoj ob 18. poskusile potopiti svoje ladje. Edinice angleške mornarice so takoj stopile v akcijo in se preprečile uničenje večine teh ladij. Nekaj jih je bilo potopjenih na obalo, ena se je obrzala na morskoi površini in samo dve sta bili potopljene. Sta to ladji »Numolia« in »Cellina«, katerih potopitev je bila že javljena.

Medtem javljajo, da je italijanska posadka potopila ob južnoafriški obali 8000 tonski trgovinski parnik »Jerusalem«, ko se mu je približala angleška pomožna trgovinska križarka. Prav tako je posadka sama potopila ob srednjeafriški obali 7500 tonski parnik »Timavo«, ki ga je odkril južnoafriško vojaško letalo. V Table-zalivu v Južni Africi pa je bila zaplenjena italijanska ladja »Sistiana«.

V neki zapadnoavstralski luki je bila včeraj zaplenjena 9800-tonska italijanska motorna ladja »Remos«.

Italija in Rusija

Rim, 11. junija br. (Stefani.) Iz Rige poročajo, da je obnova rednih diplomatskih odnosov med Italijo in Rusijo velikega pomena ne le za obe neposredno prizadeti državi, marveč tudi za splošni razvoj dogodkov v Evropi. Sporazum je bil soddolžnega pomena za italijansko odločitev, da se priključi Nemčiji v veliki borbi proti Veliki Britaniji in Franciji. Se preden sta se sovjetska Rusija in Italija na berlinsko posredovanje odločili za obnovo rednih diplomatskih odnosov, je bil med njima sklenjen sporazum o balkanskih problemih. Stališče, ki ga zavzema Italija do Balkana, je prišlo včeraj v polni meri do izraza v Mussolinijevem govoru.

Izjava angleške vlade

London, 11. junija. (Reuter.) Foreign office je sporočil snoči tole izjavo:

Snoči ob šestih je Mussolini obvestil svoj narod, da je veleposlanikoma Velike Britanije in Francije izročena vojna napoved. V izjavi je bilo poudarjeno, da italijanski kralj smatra, da med njim ter Veliko Britanijo in Francijo obstoji vojno stanje od polnoči dalje. Ta nerazumna akcija Mussolinija ni prišla kot presenečenje za narod na tej zemlji. V zadnjih tednih je bilo očitno, da je bil odločen stopiti v vojno na strani Nemčije. Prav tako je bilo očitno, da je bila velika večina italijanskega naroda nasprotna temu koraku. Mussolini se je odločil za vojno na podlagi popolnoma materialističnih razlogov. Bilo je jasno, da je njegove utemeljitve navdajala želja po dobičku, njegov vstop v vojno pa je bil pripravljen za trenutke, ko smo mi in naši zavezniki pred velikim nemškim naskokom. On se brez dvoma nadeja, da bo imel koristi od tega, ker smatra, da je nemška zmaga sigurna.

V zadnjih tednih sta vladi Velike Britanije in Francije pojasnjevali Mussoliniju, da sta popolnoma pripravljeni proučiti na prijateljskih posvetovanjih krivice, za katere je Italija smatrala, da jih trpi z ozirom na njen položaj na Sredozemskem morju. Kaj je temu krivo? Ne more biti nobenega drugega razloga več, da Mussolini računa, da bo sposoben doseči več na ta način, da bo povedel svoj narod v vojne strahote. V svojem govoru je Mussolini najprej govoril o dogodkih iz skorajšnje preteklosti. To kar je dejal, je možno resumirati v besedah: obljube, stalne grožnje in končno obleganje od strani 52 držav iz Društva narodov. Mussolini je pečabil omeniti sporazum, sklenjen 1938 med Anglijo in Italijo. Dejstvo je, da britanski narod niti britanska vlada nikdar nista želela vojne z Italijo in sta bila prepričana, da med Anglijo in Italijo ni bilo nikdar nobenih vprašanj, ki jih ne bi bilo možno urediti na mirljuben način. Zavezniški vladi sta neprestano poudarjali svojo voljo, da postopata po sporazumu, ki ga je Italija svobodno sklenila, in razpravljata o težavah, ki so med njima nastala.

čakovati v kratkem povečanega udeležstva v nemških podmornic Nemci baje grade več sto novih podmornic, katerih vsaka ima po 6 torpednih cev in sprejme lahko na krov posadko do tisoč mož. Sedaj grade ladjedelnice in tvornice v Nemčiji baje po 20 takih podmornic na mesec. Posamezne sestave dele podmornic izdelujejo celo tvornice v notranjosti Nemčije, nakar te dele sestavijo v ladjedelnicah ob morskoi obali.

London, 11. junija. AA. (Reuter.) Tu izjavljajo po Rooseveltovem govoru, da se bodo zavezniki borili še z večjim zaupanjem, ko vedo, da bo predsednik Zedinjenih držav brez rezerve podpiral njihovo stvar. Materialni viri Zedinjenih držav predstavljajo skupno z zavezniškimi viri odločen činitelj v tej borbi.

„Washington“ ustavljen na odprtem morju

Washington, 11. jun. s. (Reuter.) Ameriško zunanje ministrstvo javlja, da je davi ob 6. srednjeevropskega časa nezna na podmornica ustavila ameriški prekomornik »Washington«, ki je z ameriški potniki na poti iz Lizbone v irsko luko Galway. Poveljnik podmornice je najprej ukazal, da mora vseh 1020 potnikov ladjo zapustiti, nato pa je povelje prekalil in dovolil, da je ladja nadaljevala potovanje.

Detroit, 11. jun. AA. (Havas.) Henry Ford je izjavil, da zdaj njegovi inženirji izpopolnjujejo nov tip letalskega motorja, ki bo popolnejši od sedanjih. Ford je že pred nedavnim izjavil, da bi mogel izdelati na dan po tisoč letal. Od tedaj skupno s svojimi inženirji proučuje lovška letala vrste Curtisa, ki mu jih je poslalo ameriško vojni poveljstvo, da bi spoznal, če je takšna letala možno v njegovih tovarnah izdelovati v velikih serijah.

NEMŠKI PRITISK NA PARIZ

Najhujši spopadi so bili včeraj na zapadnem delu fronte — Francozi Pariz izpraznjujejo in ga pripravljajo na obrambo — Bitka se že osmi dan nadaljuje z vso srditostjo

Na francoskem bojišču se je včeraj že sedmi dan nadaljevala orjaška bitka, po svojem obsegu in srditosti največja, kar jih beleži zgodovina sveta. Francozi se zavedajo njenega pomena in se zato upirajo nemškemu navalu z obupnim naporom vseh svojih moči. Kljub temu jih Nemci, ki so tako po številu čet, kakor tudi po količini vojnega materiala v premoči, stalno potiskajo nazaj.

Najbolj nevaren za francoske postojanke je nemški klin, ki so ga zabile močne skupine tankov preko reke Bresle proti Rouenu na reki Seini, odkoder sedaj prodirajo proti Parizu. Po zadnjih vesteh, ki so nam na razpolago ob času, ko ta pregled sestavljamo, so posamezni nemški tanki s severozapadne strani že dospeli v okolico Pariza. Ako ne bodo imeli dovolj doliva za seboj, sami po sebi bržčas ne bodo mogli zavzeti Pariza, verjetno pa bo njihova posledica, da bodo morali Francozi svoje postojanke, ki jih še drže bolj na severu, umakniti dalje proti jugu.

Kako uničevalne so borbe, ki se bijejo te dni v Franciji, kaže poleg drugega tudi

poročilo, da je bil Pariz včeraj ves dan zavrt v dim, katerega so pripodili vetrovi od zapada iznad pokrajine severno od Seine med Rouenom in Parizom.

Z ostalih delov fronte ni poročil o večjih spremembah. Zavezniške vesti zatrjujejo, da so bili na fronti vzhodno od Pariza vsi nemški napadi zadržani. Težišče bojev je torej na zapadnem krilu, v že omenjenem nemškem klinu proti Parizu. Kako resno gledajo na položaj Francozi sami, je zlasti razvidno iz dejstva, da so začeli prestolnico z vso naglico izpraznjevati in da so se vsi važnejši zavodi že preselili v provinco.

O kakih spopadih med italijanskimi silami in zavezniki do tega trenutka še ni poročil. Verjetno je, da italijansko vojni vodstvo, ki mu stoji na čelu Mussolini osebno, izvaja načrtno koncentracijo svojih armad. Italijanska letala so bombardirala angleška oporišča na otoku Malti, na morju pa je prišlo do par manjših spopadov med patrolnimi edinicami zaveznikov in italijanskimi trgovskimi ladjami.

Nemška vojna poročila

Zasledovanje umikajočih se Francozov — Srditi boji med Reimsom in Argoni — Moč sovražnika pojema

Berlin, 11. jun. br. (DNB.) Vrhovno poveljstvo nemške vojske je opoldne objavilo naslednje vojno poročilo:

Velika bitka med obalo Rokavskega preliva in reko Meuse je še vedno v polnem teku. Na desnem krilu v sredini se preganjanje premaganih francoskih armij neprestano nadaljuje. Med Reimsom in Argoni se borbe srdito, a uspešno nadaljujejo. Na več krajih so bili razbiti močni sovražni oddelki, ki jih je nemška vojska nazadnje obkolila, tako da je njihovo uničenje neizbežno. Zaradi velikih, krvavih izgub, vele velikega števila ujetnikov in vsakovrstnega plena, ki je prišlo v roke nemški vojski, odprna sila sovražnika vidno pojenjuje.

Oddelki bojnih in strmoglavskih letal so znova napadli luko in pristaniške naprave v Le Havren. Uničili so zapore, potopili en rušilec in poškodovali več ladij, med njimi en rušilec ter dve transportni ladji s tonažo po 10.000 ton, v katere so udarile težke bombe. Poleg gostih kolon umikajočega se sovražnika, transportov, zbirališč, baterijskih postojank, ki so bili bombardirani, je letalskim vojnim silam uspelo z bombami zadeti in deloma razdelati več mostov na Marni in spodnji Oisi ter tako sovražnikov umik občutno zajeziti.

Dne 9. junija so bili na Severnem morju bombardirani ena križarka in 4 transportni parniki, ter tako hudo zadeti, da je večina izmed njih pogorela.

Sovražna letala so v vrstvi teme v severni in zapadni Nemčiji znova metala posamezne bombe, ne da bi povzročila kako pomembnejšo škodo.

Skupne izgube sovražnega letalstva so znašale včeraj 29 letal. Od teh je bilo v

letalskih spopadih sestreljenih 19, a 6 od protiletalskega topništva. Ostala so bila razdejana na letališčih. Nadalje so bili sestreljeni tudi trije zaporni baloni. Osem nemških letal se ni vrnilo v svoja oporišča.

Nadporočnik in vodja kompanije nekakega pehotnega polka Völker Peckelmann je na čelu svoje kompanije v vzgledno hladnokrvnostjo prisilil 8 napadajočih sovražnih oklopnih vozov, da so se vdali.

Nekje ob Renu, 11. junija AA. Posebni dopisnik agencije Stefani poroča, da niti nemško niti francosko vrhovno poveljstvo ne sporočata podrobnosti o gigantski borbi, ki se že šest dni vodi na zapadnem bojišču. Navzlic temu se lahko trdi tole: Nemško poveljstvo ne namerava zasedati mest in ozemlja, temveč hoče uničiti francosko vojsko. Odpor Francozov je ne navadno žilav. Uspehi Nemcev so veliki in na gotovih odsekih dokončni. Na gotovih krajih se Francozi bore tudi med umikanjem. Na srednjem delu bojišča imajo velike izgube.

Ob Marni

Berlin, 11. jun. s. (Ass. Press.) V nemških vojaških krogih javljajo nocoj, da je nemška vojska na več mestih dosegla bregove Marne in da je bila Seine na več mestih prekoračena.

Letalske izgube zaveznikov

Berlin, 11. junija (DNB.) Merodajni vojaški krogi sporočajo, da znašajo skupne letalske izgube sovražniku od 5. do 11. junija 437 letal in en balon. V zračnih borbah je bilo zbitih 249 letal, ostala letala pa so bila uničena na letališčih.

Francoska vojna poročila

Francozi med Oiso in Ourcqom v novih postojankah Poizkusi Nemcev, da bi prekoračili Seino, so bili zavrnjeni

Pariz, 11. jun. br. (Havas) Vrhovno poveljstvo francoske vojske je objavilo davi naslednje 563. vojno poročilo:

Med morjem in reko Oiso so bili vsi poskusi sovražnika, da bi prodrli preko Seine, zadržani. Med rekama Oise in Ourcq je sovražnik v pretekli noči poskusil napasti nove francoske postojanke, a je bil odbit. Na Aisni in Meusi ni bilo nikakih posebnih dogodkov.

Na alpski fronti so se francoske čete razvrstile na svojih postojankah. Nikjer niso bile napadene.

Pariz, 11. junija. AA. (Havas) V toku včerajšnjega dneva so poskušali Nemci izkoristiti pred vsem svoja krajevna napredovanja ter razširiti svojo operativno cono s tem, da so napadali povsod ob mostovih in prehodih. Z velikimi žrtvami se jim je posrečilo zasedeti nekaj ozemlja. Zapadno od Oise se vrši še nadalje frontalni pritisk. V prvi vrsti prodirajo oklepne enote. Nemške oklepne enote so prispele do spodnjega toka Seine med Rouenom in Vernonom. Nekaterim oddelkom se je posrečilo priti celo na drugo obalo reke, toda tu gre, kakor pravi uradno sporočilo, samo za gotove elemente in manj pomembnejše proboje. Pri sovražni pehoti je opaziti jasno utrujenost. Tako postajajo napadi pohohte med Beauvaisom in Oiso vedno manj srditi. Francozi se borijo stalno tudi pri umikanju. Umaknejo se nekaj kilometrov nazaj šele potem, ko so prizadeli sovražniku velike izgube. Letalstvo vedno bolj podpira čete.

Pariz, 11. jun. s. (Reuter) Sedaj so Pariz zapustili že vsi uradi francoskih ministr-

stev. Iz mesta je opaziti stalen odtok prebivalstva. Vse železnice in ceste so polne beguncev. Ponoči se je iz Pariza preselil v provinco ves diplomatski zbor, ki je med tem že dospel na varno na svoje mesto, čeravno je bil med potjo, kakor pravi uradno poročilo, izpostavljen manjšemu bombardiranju letal. Z diplomatskim zborom so odšli med drugimi papeški nuncij, angleški veleposlanik, belgijski, argentinski in španski poslanik ter večina poslankov južno-ameriških držav.

Tudi borza se je preselila iz Pariza v provinco. Banke v Parizu še poslujejo, toda njihove centrale bodo v kratkem preseljene v provinco. Od danes dalje smejo vsi pariški listi izhajati samo še na enem listu. Danes so listi zadnjič izšli v normalni obliki.

Prvi nemški tanki pred Parizom

Pariz, 11. jun. s. (Ass. Press.) Prvi posamezni nemški tanki so s severozapadne strani dospeli do okolice Pariza.

Vojaške oblasti so pričele v predmestjih graditi barikade.

Danes je bil ves Pariz zavrt v oblake dima, ki so bili tako gosti, da na primer ni bilo mogoče videti preko mostov na Seini in preko Place de la Concorde. Dim je izlival od požarov, ki so jih povzročili bombni napadi nemških letal na ozemlje med Parizom in med fronto na severu in vzhodu mesta.

Angleška vojna poročila

Bitka za Pariz srđitejša od bitke za Verdun — Francozi se bore proti trikratni premoči

London, 11. jun. s. (Reuter.) Iz današnjega jutranjega francoskega vojnega poročila je razvidno, da je francoska vojska pred Parizom izvedla nov umik. Poročilo namreč omenja, da so zavzele francoske čete nove postojanke med rekami Oise in Ourcq, kjer je ponoči sovražnik posegel v borbo. Ozemlje med omenjenima rekama obsega pas nekako 65 km, leži severozapadno od Pariza, in brani direktno dostop do Pariza.

Na zapadu so bili nemški motorizirani oddelki, ki so včeraj dospeli pri Rouenu do Seine, zadržani. Z vzhodnega bojišča ni avtentičnih podatkov.

V Londonu naglašajo, da je bitka, ki se bije sedaj za Pariz, bila tako včeraj kakor tudi danes hujša nego kdajkoli prejšnje dni.

Vojaški krogi pravijo, da je sedanja bitka podobna oni v svetovni vojni pred Verdunom, samo da se bije v večjem obsegu. Francoska vojska se bori proti nemški trojni premoči in francoski tanki so proti nemškim v številčnem razmerju 1:3 ali 1:4. Angleške čete, ki na fronti sicer niso posebno številne, so pa v zadnjih dneh nudile francoski vojski uspešno podporo v bojih v zaledju. Sedaj so na poti novi oddelki.

Zastopnik francoskega vojnega ministrstva je izjavil danes, da je nemški pritisk v Champagni ob Oisi ponehal. Nemci so z ofenzivo v tej smeri hoteli očitno priti Maginotovi črti v hrbet. Tudi tu se nemški napadi sicer še nadaljujejo, so pa manj siloviti nego preje. Francoski vojaški stro-

kovnjaki pravijo, da nemška ofenziva sploh ne bo mogla z vso silovitostjo več dolgo trajati, temveč ob morala najkasneje v prihodnjih treh ali štirih dneh popustiti. Ze francoske čete same so zaradi silnega pritiska močno utrjene, še mnogo huje pa morajo čutiti utrujenost napadalci.

150 nemških tankov uničenih

London, 11. junija. AA. (Havas.) Angleški bombniki so uničili v toku včerajšnjega dneva 150 nemških tankov.

Borbe v zraku

in v zaledju

London, 11. junija br. (Reuter.) Ministrstvo vojnega letalstva je objavilo davi naslednji komunikacije o novih napadalnih akcijah angleških bombnikov.

V toku včerajšnjega dne so angleški srednji in težki bombniki napadli sovražnika v neposrednem zaledju njegove fronte, posebno pa okrog Abbevillea, Rouena in Amiens. Pri tem je bilo razpršenih več kolon nemške vojske na pohodu. Bombardirani so bili mostovi na rekah Meuse, Aisni in Sommi.

Formacije težkih bombnikov so tudi v pretekli noči znova napadle in rušile industrijske objekte v Porenju in Porurju. Stiri letala se niso vrnila v svoja oporišča. Medtem so bile angleške letalske sile znova ojačene.

London, 11. junija. AA. (Reuter.) Letalsko ministrstvo sporoča, da je bilo v noči med nedeljo in ponedeljkom vrženih čez 6.600 zažigalnih bomb na gozdove v Ardenih, ki so povročile požar za požarom. Razen tega so nastale eksplozije. Operacije angleških bombnikov so obsegale ozemlje od ustja Somme do porurske industrijske pokrajine. V nedeljo je bilo v 15 minutah vrženih 2.000 bomb na sovražne kolone in vojne objekte neposredno za bojiščem. Srednji bombniki so bombardirali oklepne enote in motorizirane kolone sovražnika, ki so se gibale proti zavezniškemu levemu krilu.

Danes bo govoril Churchill

London, 11. junija AA. (Havas.) V skupščinskih krogih mislijo, da bo Churchill podal jutri v spodnjem domu izjavo, čim bo na dnevnem redu vprašanja v zvezi z vstopom Italije v vojno. Glede vsebine te njegove izjave mislijo, da bo noslovil poziv na narod, naj ohrani mir in hladnokrvnost, obenem pa da bo naglasil, da so bili izdani potrebni ukrepi v zvezi z vojno napovedjo Italije. Ne izključujejo možnosti, da bo Churchill govoril tudi o sedanji bitki v Franciji. Parlamentarni sodrnik Associated Pressa piše, da so narodni poslanci opustili namero, da bi imeli tajno sejo, ker smatrajo, da mora javnost slišati vse, kar se v tem trenutku mora povedati. Na drugi strani bi tajna seja mogla dati povoda za razne glasove, ki bi se poslabšali sedanje ozračje. Edino vprašanje, ki se v tem trenutku zastavlja v spodnjem domu, je osredotočenje vse pozornosti vojskovanju v neposredni bodočnosti kakor tudi izvajanju lastne obrambe. Prevladuje mnenje, da bo zgornji dom opustil namero, da bi imel tajno sejo.

Holandska princesa Julijana v Kanadi

Ottawa, 11. jun. s. (Reuter) Kanadski ministrski predsednik Mackenzie King je sporočil danes, da je dospela v Kanado holandska prestolonaslednica Julijana z obema svojima hčerkami. Prestolonaslednico je povabil v Kanado generalni guverner kanadski, grof Athlonski, svak angleškega kralja. Za enkrat bodo člani holandske kraljeve rodbine nastanjeni v letni rezidenčni generalnega guvernerja v Quebecu, pozneje pa v Montrealu.

Prestolonaslednica Julijana je že pretekli teden s svojima hčerkama odpotovala iz Anglije v Kanado, in sicer na holandski vojni ladji. Selitev se je izvršila na izrecno željo holandske kraljice Viljemine, ki želi, da je njena rodbina obvarovana pred vsako nadaljnjo nevarnostjo in tako zasiguran nadaljnji obstoj holandske dinastije.

Abesinski cesar v Londonu

London, 11. junija. AA. (Havas.) Bivši abesinski cesar je odpotoval iz Batha, kjer je sedaj prebival, takoj po italijanski objavi vojne v Londonu.

Cripps odpotoval v Moskvo

Sofija, 11. junija AA. (Reuter.) Davi je z ruskim letalom odpotoval iz Sofije v Moskvo novi britanski veleposlanik v sovjetski Rusiji sir Stafford Cripps.

Rojstni dan

Nj. Vis. kneginje Olge

Beograd, 11. junija. AA. O priliki rojstnega dne Nj. Vis. kneginje Olge je bila danes zahvalna služba božja v dvorski kapeli na Dedinju. Udeležili so se nj. Vel. kralj Peter II., Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle in kneginja Olga s princesinjo Elizabeto, dvorne dame in člani civilne in vojaške hiše Nj. Vel. kralja.

Razpisana profesura na medicinski fakulteti

Ljubljana, 11. jun. p. Rektorat ljubljanske univerze je razpisal natečaj za mesto izrednega profesorja za bakteriologijo, serologijo in imunologijo na medicinski fakulteti. Prošnje je treba predložiti rektoratu najkasneje do 24. julija.

Vremenska napoved

Zemunska: Delno oblačno v vsej krajlini, le v primorskih krajih bo prevladovala velika pooblačnost. V primorju in v gorskih predelih utegnejo biti nalivi in krajevne nevihte. Toplina bo na severni polovici države nekoliko padla.

Zavezniki kupujejo

ameriške rušilce

Washington, 11. jun. s. (Ass. Press.) Po informacijah iz ameriških vladnih krogov se zanimata angleška in francoska vlada za nakup rušilcev v Zedinjenih državah. Zavezniške informacije pravijo, da je pri-

Naši kraji in ljudje

Lep praznik naše pesmi Koncert šmartinskega „Zvona“ ob zlatem jubileju

Pred nekaj več kakor 50 leti je prišel za nadučitelja v Šmartno mlad in navdušen mož Ivan Bartl. Bil je izredno dober učitelj in poznavalec mladine. Pa če bi bil še boljši učitelj in vzgojitelj, bi bil danes, ko že 40 let počiva tam na idilični božji njivi ob Završniški cesti, pozabljen, kakor je pozabljenih sto in sto drugih učiteljev, ki so storiš samo svojo službeno dolžnost in nič več. Kadarkoli se samotnega popotnika zaneslo pot mimo šmartinskega pokopališča, vstopi in pogled tja na desno stran pokopališke kapelice, pa boš videl, da je na skromnem grobu vedno sveža roža, ki priča, da pokojnik ni pozabljen. Roža te ali one šmarske pevke prinaša iz dneva v dan rožice, da govore o nepozabnem človeku, ki je dal Šmartnu mnogo več kakor svojo službeno dolžnost, ki je dal Šmartnu — svoje srce. Predvčerajšnjim so gorele na grobovih že umrlih ustanoviteljev šmarskega „Zvona“ debele spominske sveče, vsi so bili okrašeni s cvetjem odhajajoče pomladi.

Petdeset let! Na pročelnih strani koncertnega odra na sokolskem telovadšču so bile razobešene slike iz raznih dob društvenega življenja. Ob ustanovitvi je štel „Zvon“ komaj 12 članov, v nedeljo jih je nastopilo kar 64, med temi celo pet iz Penikove družine. Tako je bilo vedno. Šmartno je imelo vedno nekaj družin, ki so bile z božjim blagoslovom obilo obdarjene. In po takih družinah bi lahko imenovali posamezne dobe v delovanju „Zvona“. Prva je bila doba Rusov, potem Juvanov, pa Volzov, Poljarjev, Penikov. Pet družin — pet desetletij, pet trdnih stebrov, ki jih ni omagal nihajni vihar, ki je zlasti po šmarski dolini tako rad divjal in se divja, da so se lomili tudi najtrdnjše hrasti in klonili pod silo razmer.

V petdesetih letih je prišlo za Bartlovo taktiko prebranih naših pevovodij. Prvi, Bartl in zdajšnji pa izpolnjujeta s svojim delom celo četrtoletje, prvi deset, drugi petnajst let. Na proslavi v nedeljo je bilo 6 nekdanjih vodij, kar je gotovo tudi svojevrsten dogodek. Za zlati jubilej društva so bili odlikovani z zlato pevsko košuljo in diplomami: Vozel Jože, predsednik, Kovačič Maks, pevski vodja, Zoretova Marija, kumica in pokroviteljica društva, in Hauptman Franc, po domače Poljarjev ata, ustanovitelj in skoro petdeset let drugi basist-gromovnik, ki šteje danes 81 let. Pa še vleče viržinko in take razdira, da ga je veselje poslušati.

Gostov je prihitelo od blizu in daleč toliko, da je bilo obširno sokolsko telovadšče skoro premajhno. Polnoštevilno so prišla pevstva društva „Zarja“ iz Trbovlj, „Loški glas“ iz Lok pri Zagorju, „Lipa“ iz Litije, „Sloga“ iz Ljubljane. Po številnih odposlanstvih so se slava udeležila „Kraško-Trnovo“ iz Ljubljane, Glasbena Matica iz Ljubljane, poštne uslužbenice iz Ljubljane in še druga društva. Nekaj je bilo tudi brzojavnih pozdravov V imenu Hubadove župe je jubilarin in zbrano občinstvo nagovoril njen predsednik dr. Švigelj, ki je v izbranih besedah orisal poslanstvo, ki ga naj pevstva društva vrše v svojih krajih, da bo ves narod prepojen z ideali bratstva, sloge, slovenstva in slovanstva. Da je jubilarin svojo nalogo prav in od vsega zavešča tako pojmovno, smo izvedeli iz besed slavnostnega govornika Vidica, ki je v pesniškem zaletu in v zgoščenih oblikah podal društveno zgodovino. Od Bartlove „Mi vstajamo“ pa do Zajčeve „Slava delavstvu“ je ista osnova, borba za pravice naroda, za pravice posameznika.

Po zvrstivi pozdravov je sledil koncert, kjer je šest zborov zapelo šestnajst pesmi. Prvi je nastopil jubilarin „Zvon“, ki je v prav dobri formi odpel Jerebovo „Kam si šel“ in Kovačičovo „Domovino“. Šmarčani imajo odlične soprane, temeljite base in dobre tenorje, kar je znano daleč po naši domovini. „Zarja“ iz Trbovlj je zapela tri pesmice: Vodopivčovo „O večerni uri“, Venturiničovo „Pojdem na prejšnjo“, in Jerebovo „O kresu“. Pesem jim vre iz srca in gre prav do srca. Rudarji znajo zapeti, imajo dobrega vodjo in trdno voljo za izpolnitev. „Zarja“ kaže od nastopa do nastopa vse boljše uspehe. „Loški glas“ iz Lok pri Zagorju je zapel dve pesmici v moškem in dve v ženskem zboru. Slišali smo Venturiničovo „Tržaške narodne“ in Zajčovo „Slava delavstvu“ ter ženska zbora Aljažev „Triglav“ in narodno „Da bi jaz imela“. Oba zbora nista številna, toda prava dobra. Posebno je ugajal ženski zbor s svojo čisto intonacijo in izredno toplim pred-

vanjem. Le naprej! Tudi delavske žene znajo in torej morajo peti. „Lipa“ iz Litije je zapela Jerebovo „Jutrnjo“ in Pirnatovo „Na Gorenjskem“. Škoda je, da Litijani ne vadijo redno, temveč le, kadar jih razmere prisilijo. Imajo dober pevski material in bi bili lahko odlični pevski zbor. Poprimite se! „Sloga“ iz Ljubljane je dovršeno zapela Nedvedov „Nazaj v planinski raj“ in Sattnerjev „Naš narodni dom“. Tukaj je treba omeniti, da je velika škoda, da se baš slednja kantata tako malokdaj poje, ko je za naše dni tako po besedilu kakor po glasbeni himnični zamisli zelo primerna za slavnostne nastope številnih močnih zborov ali pa za skupen pevski nastop več zborov. „Sloga“ ima prav dober material

V stanovanju zaprt in izstradan Dvajsetletnik v oblasti slaboumne matere in babice

Veliko žalostno so odkrili v nedeljo dopoldne v Livičevih ulici v Zagrebu. Tam je stanovala v prizemnem stanovanju družina upokojenega železničarja Antona Šporčiča. Z njim sta bili mati in hčerka Josipina poročena Lotzky. Hčerka Josipina, stara 38 let, je imela 20-letnega sina Vladimirja, ki je takisto živel pri starem Šporčiču, ker je njegov oče, češki državljani že pred leti zapustil ženo in sina. Ta družina je torej živela spokojno celih 8 let v Livičevi ulici št. 28.

Zadnji čas pa so se začele v tem stanovanju goditi skrivnostne reči. Pred dvema mesecema je nenadno umrl stari Anton Šporčič. Ženi nista poklicali zdravnika in šele ko je izdihnil, sta to sporočili mliškemu ogledniku, nakar so starčka pokopali. Po pogrebu sta se mati in hči le redkokdaj pokazali na ulici. Vse njuno obnašanje je bilo prav čudno. Najbolj pa je sosedje zanimalo, kje je vendar mladi Vladimir Lotzky. Po dedovem pogrebu tega vitkega mladeniča sploh ni bilo nikjer več videti, nič več se ni prikazal iz stanovanja. Ljudje so marsikaj ugibali o njegovi usodi. Naposled je sam hišni lastnik, mizar Josip Sviben odločil, da razkrije Vladimirovo usodo, saj je njega najbolj zanimalo,

in odlično šolo. Skupni moški zbori so pod Premelčevim vodstvom zapeli Bartlovo „Mi vstajamo“, Hajdrihovo „Jadransko morje“ in Vilharjevo „Slovenec, Srb, Hrvat“. Osemdeset moških grl močan zbor je mogočno vplival in dvignil razpoloženje do navdušenja.

Občinstvo je ves spored koncerta poslušalo z največjim zanimanjem in dajalo z živahnim ploskanjem duška svojem prazničnemu razpoloženju. In vreme? Bilo je „Zvonu“ zelo prizanesljivo; pred koncertom je bila kratka nevihta, ki pa ni nikomur vzela dobre volje, ki ni nikogar odgnala. Tudi ona prozorna vest v nedeljakom „Slovenec“ ni nikogar motila, pač pa je dosegla baš nasproten učinek, kakršnega si je želel dopisnik. Vse Šmartno je bilo okrašeno z narodnimi zastavami in je tako pokazalo, da zna ceniti svojo pevsko družino.

— 07 —

Po umoru čuvaja Urha v Trbovljah Nekaj podrobnosti o krvavem zločinu — Nedostatk, ki jih bo treba brez odlašanja odpraviti

Trbovlje, 11. junija
O zverinskem zločinu, ki so ga neznan storilec v noči od sobote na nedeljo izvršil nad 54-letnim Ignacijem Urhom, nočnim čuvajem rudniškega konzuma na Vodah, smo zbrali še nekatere podrobnosti.

Kakor vse kaže, so bili na delu trije razbojniki, ki so bili po vsej priliki od drugod, vsaj eden izmed njih pa je moral dobro poznati razmere v Trbovljah in okrog konzuma in je bil najbrž tudi z umorjenim Urhom osebno znan. Kakor smo že poročali, so svoj razbojniški pohod začeli z vlomom v delavnico rudarja Martina Klopčiča na Terezi, v katero so vdrl s pomočjo svinjske noge. Tam so ukradli tudi sekiro, s katero je bil malo pozneje izvršen umor, pilo in kuhinjski nož. V Pauerjevi koloniji so obiskali kleti pri Cukljatiju, Zupanu in Grobešku, kjer so se založili z raznimi jestvinami, smetano, kompotom, konzervami in kruhom. Na mestu so si delo razdelili tako, da bi eden izmed članov tolpe v zasedi za čuvajsko hišico skrbel za varnost pred čuvajem druga dva pa sta medtem že začela z vlomilskim delom prav pri oknu, za katerim se v bližini baje nahajala blagajna. Eden izmed njih je držal ob zid debel drog, drugi pa se je s težkim krampom lotil zapahov na oknu in bil že na tem, da razbije tudi okno samo.

Medtem se je pri čuvajski hišici odigrala kratka, a huda borba med Urhom in tolovajem, ki je čakal v zasedi. Urh je razbojnika ranil, da je preplašen zbežal čez dvorišče. Ko sta poldaša pri oknu opazila nevarnost, sta popustila del in se potuhnila v temo Urh je prišel bliže, a preden ju je zapazil, sta najbrž navalila nanj in ga s silnimi udarci s sekiro na glavo pobila, da je omahnil na vozikec za prevažanje moke. Udarcev je bilo po vsej priliki več, zakaj zvezovala rana na glavi je bila široka več kot 7 cm, čelna kost je bila prebita v obliki trikotra. Urh je obelžal v ogromni mlaki krvi, roparja pa sta mu, ka-

kor pripovedujejo, odvzela pištolo in denar ter izginila v noč. Da bi zločin izvršen okrog 1. ure ponoči, sodijo po traku na kontrolni uri, ki so jo našli pri umorjenem. Krvavo sekiro so morili odnesti s seboj, kramp pa so odvrgli na bližnji vrt, kjer so ga potem našli orožniki.

Roparski umor, izvršen v najprometnejšem, najbolj obljudenem središču Trbovlj, je spet pokazal skrajno pomanjkljivost varnostnih naprav, ki se jim pridružuje še nesmiselno varčevanje v razsvetljavi javnih prostorov, trgov in križišč. Trg pred rudniško restavracijo je po ukrepu rudniške uprave že delj časa povsem nezadostno razsvetljen. Edino jačo svetilko nad vhodom v konzum so odstranili. Na dvorišču poslopja brli slaba žarnica, medtem ko je ves okoliš v temi. Dolžnost rudnika in občine je, da brez odlašanja odpravi nedostatk, ki so bili že nekajkrat posredno povod za nočne vlome in trgovine ob glavni cesti Trbovlje-Vode in ki so tokrat nudili priliko za tako žalosten, strahoten zločin. Skrajno pomanjkljiva pa je zadnji čas tudi policijska služba, ki se omejuje le na kontrolo gostlin in trga, a se v tem pogledu so pritožbe precej pogoste.

Tujoy, ki bi v teh dneh prišel skozi Trbovlje in bi bil o strašnem dogodku, bi bilo pač težko pojmovati, kako je mogoče — pa čeprav v nočni uri — sredi Trbovlj ubiti človeka, pa da na ves vik in krik nikogar ni bilo blizu.

Dolžnost vsake žene je, da pazi na redno stolico, ki je doseže z naravno jemlje vsak den v manjši množini. Prava »Franz-Josefovica« greško vodo ako jo »Franz-Josefovica« vodo deluje mlo, prijetno, naglo in zanesljivo.

Ogl. reg. S. br. 30474/35

Kulturni pregled

Borivoj Jevtić

Pretreko je dvajset let, kar je znani sarajevski književnik Borivoj Jevtić nepretreko dramaturg Narodnega gledališča v Sarajevu. Ime Borivoja Jevtića je tesno zvezano z ustanovitvijo in z delovanjem tega gledališča v vseh dvajsetih letih. V naših razmerah, posebno gledaliških, pomeni to mnogo. Na vseh koncih in krajih so se vrstili in menjali voditelji gledališč iz raznih, večidel političnih, vzrokov pred povzročili zastoj, krize, prelome v repertoarjih in umetniških linijah naših gledališč, tako da se malokatero sme pohvaliti z vidnim napredkom in občutnim večjim razvojem.

Med taka gledališča, ki so se v osvobodjeni domovini zares razmahnila, spada sarajevsko, in sicer v prvi vrsti po zaslugi dramaturga Borivoja Jevtića. Umetniški izraz in vzpon sarajevskemu gledališču je dal Borivoj Jevtić, ki je se 20 let uporno boril z vsemi in proti vsem, pa najsi bodo upravniki, direktorji, igralci, kritiki ali publika, za čisto, pravo in resnično gledališko umetnost, predvsem literaturo, preganjajočo na vsakem koraku sablono, ki, brez vredno dunajsko in budimpeštansko opereto in posevčujočo svojo posebno pozornost jeziku, ki se — po izključni zaslugi vprav Borivoja Jevtića, mojstrskega poznavalca srbsko-hrvatskega jezika —

danes med vsemi srbskimi in hrvatskimi odri najbolj in najčisteje govori prav v sarajevskem gledališču. Ne manjšo pozornost je Jevtić posvetil drami, posebno domači, in skrupulozno izbiral dela umetniške vrednosti ter skrbel za njihovo dostojno umetniško scensko realizacijo.

Borivoj Jevtić je bil takoj po prevratu od bosanske-hercegovačke vlade imenovan za dramaturga novo otvorenega gledališča v Sarajevu skupno z znanim in znamenitim srbskim pesnikom Aleksom Šantićem, ki je bil postavljen za prvega intendant. Vendar Aleksa Šantić ni mogel zaradi slabega zdravja opravljati intendantskih poslov, pa je celo pripravljalo delo ostalo v rokah Jevtića, ki ga je izredno spretno dovršil in z njim postavil trden temelj gledališču, na katerem še danes stoji. In medtem ko so se razni intendantji menjali, prihajali in odhajali, se brigali večnoma le za materialno stran gledališča, torej za bolj zunanjo stran, je Borivoj Jevtić ostal vse dvajset let na svojem mestu, skrbno izdeležujoč notranjo, umetniško stran. Ta umetniška stran sarajevskega gledališča ima skozi in skozi pečat umetniške potence Borivoja Jevtića in bo morala v zgodovini tega gledališča (če bo kdaj napisana) zavzeti vidno, podčrtano in skrbno obdelano poglavje.

Umetniški lik Borivoja Jevtića je zelo raznovrsten in bi že danes dal obilen material za izbrano študijo. Kajti Jevtić ni samo gledališki človek, ni samo dramaturg in režiser, temveč tudi pribran književnik. Ključna za njega lepo število del, že v rani mladosti so ga zveličali z literaturo. Njegove povesti, ki obnavljajo v glavnem življenje bosanskega človeka, posebno tistega trpca, ki je bil za svoj narod premanjan in poslan na Golgotu Jevtić je bil kot mlad omladinca aktiven član »Mlade Bosne«, obsojen od avstrijskih oblasti in je do konca svetovne vojne ležal v zoniški ječnici. Razmetane so po vseh literarnih časopisih, dnevnih (Politika), revijah itd. Čeca Kon v Beogradu je izdal zbirko povesti z Mitjačke, ki je imela lep uspeh in prav dober odziv pri kritiki. V Sarajevu pa je bilo izdanih nekoliko Jevtićevih knjig. Zelo aktivno je sodeloval in se deluje v »Grupi sarajevskih književnikov«, dolgo vrsto let pa je urejal znan kulturni časopis »Pregled«. Intenzivno se je bavil z dramatikom in spisal celo vrsto dramskih del, ki so vsa igrana, večnoma v Sarajevu, Beogradu, Zagrebu, Skoplju itd. Najbolj znane so: »Carske kohorte«, »Fra Jukićev znamenje«, »Prodajalnica zrak«, »Obtjubljena dežela«, »Gavril Princip«, »Deček v snu«, »1879«, »Polje«, »Amerika zase«, »Tepec Tale«, poleg nekolic drugih otroških iger.

Tudi kot prevajalec se je Jevtić uveljavil. Ni prevajal samo gledaliških del, marveč je prevedel tudi Nietzscheja. Kot esejist je spisal vrsto zelo zanimivih študij in člankov iz literature, gledališke umetnosti, posebno pa zgodovinsko-političnih, ki se nanašajo na znani sarajevski atentat. Jevtić je bil eden izmed najintimnejših prijateljev bosenskih revolucionarjev in so mu te stvari znane iz najbližjega vira. Ni čuda torej, da so te študije in članki vzbudili pozornost celo v inozemstvu.

Zdaj piše »Jugoslavansko dramaturgijo«, ki bo — kakor sam javlja — kmalu izšla v tisku. Rade Pregare (Beograd).

Rojstni dan Nj. Vis. kneginje Olge

Za pravkaršnji rojstni dan Nj. Vis. kneginje Olge (po pravoslavnem koledarju) je poslal ban dr. Natlačen naslednjo čestitko: *Povodom današnjega rojstnega dne izrekam Vašemu kraljevskemu Visočanstvu najlepše čestitke in najbolje želje v svojem in v imenu prebivalstva poverjene mi banovine, zagotavljač Vas obenem popolne vdanosti. — Ban dravske banovine dr. Marko Natlačen.*

Nujno potrebna ureditev potov v jeseniško planinsko zaledje

Jesenice, 11. junija
Jesenjska mestna občina je v minilem letu uredila ob vnožju gore Mirce tik nad mestom lepo pot, ki služi mešanom tudi kot prijetno sprehajališče. Ta pot, ki je dolga okoli poldrugi kilometer, veže zgornji del mesta, takozvano Murovo s spodnjim in novim delom mesta, takozvano Novo vasio. Pot vodi skozi zelene trte in livade in majhen smrekov gozd, ki je bil doslej za meščane nedostopen. S te poti je zelo lep razgled na ves industrijski revir, na podeželje in v Gornjo Savsko dolino.

Občina je ob tej poti namestila mnogo klopi in vzdolž nje nasadila mlade lipe in kostanje, ki bodo v nekaj letih nudili v veliki vročini sprehajalcom prijetno senco. Škoda je le, da je občina zaradi napeljava električnega voda dopustila, da so ob spodnjem delu sprehajališča posekali mnogo mladih smrek, ki bi že sedaj nudile sprehajalcem senco in prijeten oddih.

Ob tej poti sta mestna občina in KID pred kratkim za tovarniške upokojece zgradili lično, v planinskem slogu zgrajeno hišico, ki bo zaslužnim delavskim veteranom služila kot prijetno družabno shajališče. V bližini te hišice pa je začel graditi tovarniški delavec G. Matija Sranč svojo hišo. Vse kaže, da bo ta pot postala v nekaj letih važna prometna žila, ob kateri bodo rasle iz tal hiše in vile, ki bodo izpolnile dolgo vrzel med stari in novim delom našega mesta. Mestna občina je z napravno te poti izvršila veliko in potrebno delo. Mislimo pa, da je naprava te poti odnosno sprehajališča šele prva stopnja bodočega razvoja Jesenic in njenih potreb glede na posebno jeseniške razmere, katere čutimo najbolj v teh resnih časih.

Jesenjani hudo trpimo zaradi neznosnega cestnega prahu, dima in trušča, ki izhaja od železnice, tovarne in živahnega avtomobilskega prometa. Duševni kakor ročni delavci bi v svojem prostem času rad šel kam na sprehod, kjer bi užival čisti zrak in mir. Taki sprehodi v ravnini so možni samo v Milanov log, ali pa po poti, ki vodi na desnem bregu Save proti Plavžu in Hrušici. Najlejša izleniška točka za Jesenjane pa je Planina - Sv. Križ. Toda hoja po planinski cesti ni več tako prijetna, kakor je bila nekoč. Po tej cesti drči dnevno nešteto avtomobilov in mototoklov, ki pušajo za seboj obilne prahu in smrad. Po travi, na devetih in grmovju leži debela plast prahu. S časom bo ta planinska cesta služila le avtomobilistom in voznikom. Pešci pa bodo morali uporabljati druga pota, če bodo hoteli uživati čisti planinski zrak in blagodejen mir.

Jesenjska mestna občina bo morala prej ali slej preurediti obstoječo pot za Mirco ob Ukovi proti Parklinovi domačiji in najprej proti Črnemu vrhu, da bi bila lažja

se najbolje razvija, ki se pravilno prehranjuje.

Otroškemu organizmu je treba v povšarni meri hranilnih sestavin, ki so mu potrebne za izgradnjo tkiva, jačanje kosti, živčnega in mišičnega sistema, kakor tudi za sam razvoj. Te za življenje potrebne

VITAMINE, vnaša v telo koncentrirana, prijetna lahko prebavljiva

OVOMALTINE

Dajte svojemu otroku za predžujnek in malico 1—2 skodelice Ovomaltine, pa se boste prepričali že v kratkem času, kako se vam dete bolje razvija, tako telesno kot duševno.

Topla ali mrzla Ovomaltine odlično prija. Dobiva se povsod.

CENE NESPREMENJENE.

Ce bi v ta planinski predel vodila bolj zlozna in oskrbovana pot, bi v tej dolinici in na njenih vzpetinah v nekaj letih zrasle iz tal številne male poletne hišice, ki bi tudi manj premožnim ljudem nudile v poletju prijeten in cenen oddih in v kritičnih časih tudi nekoliko bolj varno zavetišče.

Občinska uprava naj posveti tudi več pažnje stari rovtarski poti, ki vodi čez Pejce z izhodiščem na Prihodih in poti čez Tamar, ki vodi mimo Parkelinove domačije v dolinico ob Ukovi. Ta pota so dobro markirana, treba je le na gotovih mestih odstraniti debelo kamenje, ki leži po poti in napravi male jarke za odtok vode, da ne bo tekla po poti. Ko bodo ta pota v jeseniško planinsko zaledje kolikor toliko urejena, bodo avtomobili in motocikli lahko po mili volji drčali po cesti na Planino—Sv. Križ, ker ne bodo motili planincev, ki bodo po potih skozi gozdove in čez planinske travnike lahko uživali čist zrak in blagodejen mir.

Nesreča v rudniku

Maribor, 11. junija
V premogovniku Medvedci pri Majšperku se je pripetila sinoči težka nesreča, ki je terjala življenje mariborskega delavca. V omenjenem premogovniku se je odrgala velika plava in zasula pod seboj pet delavcev. Njihovi tovariši so pričeli takoj z reševalnimi deli. Posrečilo se jim je, da so štiri rešili, dočim pete niso mogli tako hitro, četudi je obupno klical na pomoč. Ob 20. uri se je posrečilo reševalcem, da so prišli do nesrečnega Josipa Sušarke, starega 48 let, ki ga je zasula na zelo neugodnem mestu. Toda predno so ga utegnili rešiti, se je že spet usula plast zemlje in spet zasula uboega Sušarke, ki je zasijal nanj le za trenutek žarek upanja na rešitev. Spet za je zagnila zemlja. Vso noč so kopali. Ko so spet prišli do njega, je bil mrtev.

Tragična smrt pridnega delavca je vzbudila globoko sočutje z njegovo bratko usodo. Bil je dober tovariš in dober delavec. Bodi mu lahka zemlja domača. Zalutujem svojcem naše globoko sožalje!

ko, Lampič, Masle, Plut, Oblak, Saršon, Vokal, Danilovič, Markič, Mahnič, Šetinc, Mahorič, pri čemer so prevladovali pianistike, kar je tudi razumljivo. Od violinistov je bilo čuti mlade virtuozke: Kosovica, Grafenauerja, Severja, Butaro, Dolinarjevo, Habeta, Hočvarja, Trilerja, Sancia, Kavčiča, Murgija, Ahtika, Puharja in Pelana. Posamezni so bili nastopi čelista Vebra in pevca Kosa, svoje delo pa je prikazal tudi šolski mladinski zbor pod vodstvom prof. Viktorja Šonca ter šolski orkester, katerega je vodil prof. Karel Jeraj. Kot ansambelski skupini sta oba pokazala lepe uspehe ter je bilo posebno pohvaliti smiselno izbrano sporeda (zbor je pel nekaj manj znanih slovenskih skladb; pri eni je pomagal operni pevec, baritonist G. F. Lupša, orkester pa je prinesel izbor nordijskih kompozicij za godala v Jerajevi priredbi).

Nastopilši učenci so izhajali iz klavirske šole učiteljev Osterčeve, Štrukljeve, Bradačeve, Šekove, Lipovškove in Logarjeve, iz violinske šole gg. Ivančiča, Pfeiferja in Stančiča, iz violončelskega oddelka G. Sedlbaur in iz pevškega G. Wistinghausnove. Klavirsko spremljavo goslaških in pevskih solistov so oskrbovali gojenci Akademije Ossana, Bradačeva, Hubad, Puharjeva.

Spored je bil sestavljen pestro, kakor je pač edino mogoče pri velikem številu nastopajočih in različni stopnji njihove izvežbanosti in pripravnosti. Nekaj slovenskih avtorjev je semaleval med internacionalno izbiro (Lipovšek, Premrl, Šonc, Svetko, Sattner, Ipavec, Vilhar, Osterc, Jeraj, Princič, Pavčič in Gregorc) s posameznimi krajšimi skladbami, v ostalem so prevladovala dela nepomembnih didaktičnih mla-

Domače vesti

Ljubezen malega človeka do rodne grude

Z Jesenic smo prejeli naslednji dopis: Gotovo bo prav, če se pogovorimo kar odkrito o ljubezni našega malega človeka do rodne zemlje. To pa v zvezi z naslednjim opažanjem:

Medtem ko je že prve dni sedanje vojne marsikdo dobro poskrbel zase, se založil z različnimi živili za daljšo dobo, si kupil ali zgradil novo hišo daleč izven Ljubljane, ali celo v središču države, v dobi torej, ko smo lahko na večjih kolodvorih srečevali ljudi s kovčgi, košarami in zavoji, da spravijo svojo imovino bogve kam k žlahti na deželi, — v tej dobi naš mali človek premišljuje, kako bo branil svojo zemljo, drago domačo grudo, na katero je prirasel z dušo in srcem.

Oni dan sem se sprehajal po Gornji Savski dolini ob bregovih zelene Save. Na travniku sem se po dolgih letih srečal s prijateljem iz mladih let. Desetletja so že minila, kar sva skupaj trgala hlače v šolskih klopih. Oba sva že močno osivela, oboja sva vzgojila otroke, ki drug za drugim stopajo v samostojno življenje. Zemlja, ki jo obdeluje moj tovariš iz mladih let, je trda in skopa. Vrhu tega je ob povodnih zelo izpostavljena valovom deročih Save, da jo mora vsako leto zavarovati zdaj tu, zdaj tam z obrambnimi škarpami, kar mu povzroča vsako leto nove stroške, pritrgovanje in trpljenje.

Marsikaj sva se pogovorila, kakor se pač odkritosrečno pogovorijo in razumejo pravi prijatelji iz mladih let. Besedo sva seveda obrnila tudi na vojno in na sedanje izredne razmere. Pa mi pravi prijatelj:

— Letošnjo pomlad je bilo z delom na polju nekoliko hušje, ker nimam konja. Oddal sem ga z vozom vred v Stražico. Naj bo, saj gre za varstvo domovine. Dva moja sina sta že odslužila kadrovske roke, dva sta zdaj pri vojaki, tako sem torej dal za obrambo domovine štiri sinove in konja. Mlajši sin še čaka doma. Če bo treba, bom šel tudi jaz, pa bo ostala doma žena malimi otroki. Nekako se bodo že prebili. Dali bomo vse, če treba tudi življenje. Saj to je vendar naše! —

Tako mi je govoril preprost, od dela že nekoliko upognjen mož, oče devetih otrok. Zakaj sem njegove besede zapisal? Zato, da bodo govorile k srcu tistim, ki enako čutijo in mislijo. In pa, da bodo morda izvale rahlo rdečico sramu na lice tem in onemu slabicu, ki mu je država največ dala.

Ljubljana PASAZA NEBOTIČNIKA

* Seštevnik rezervnih oficirjev na Jesenicah. V ponedeljek zvečer je bil na Jesenicah v prostorih meščanske šole prvi seštevnik rezervnih oficirjev iz gornjega kota naše Goranske. Sestanka se je udeležilo izredno lepo število rezervnih oficirjev. Vodil ga je g. dr. Obersnel, ki je po kratkem pozdravnem govoru naprosil predsednika Propagandnega odbora Udruga rezervnih oficirjev v Ljubljani g. dr. Vinka Vrhnica, naj poroča o nalogah organizacije rezervnih oficirjev v sedanjih resnih in težkih časih. Zborovalci so poslušali poročila g. dr. Vrhnice z velikim zanimanjem ter ga tudi ponovno prekinjali z glasnim pritrditvami. Za dr. Vrhnice je pozdravil gorenjske rezervne oficirje poimenoval komandant dravske divizije, general Kukavica, ki je posebno naglasil potrebo čim tesnejše povezanosti našega aktivnega in rezervnega oficirskega zbora. V svojem govoru je podčrtal veliko vlogo rezervnih oficirjev v sodobni vojni ter pozval vse navzočne naj se kar najbolj oklenejo svoje organizacije rezervnih oficirjev.

* Ob 1300letnici pokristitve Hrvatov se bodo ta mesec pričele v raznih hrvatskih krajih, zlasti v sedežih škofij, velike proslave, na kateri se bo vsehransko poudarjal pomen prvih zvez hrvatskega naroda s papeži v Rimu. Proslave se bodo vrstile vse leto. Splitski škof dr. Bonifacij se je odpeljal v Zagreb, da se dogovori s hrvatskim metropolitom dr. Stepićem, ki bo prisostvoval pričetku velikih jubilejnih slovesnosti 29. t. m. v Gornjem Muću na začudnihah bana Eranimira v Dalmaciji. V splitsko-makarski škofiji bodo poleg praznika sv. Petra in Pavla letos še posebno svečano praznovali praznik Kristusa kralja in papežev dan. Dne 19. novembra

dinskih komponistov (če ni ta naziv kar preveč pomemben za imena Sitt, Moy, Gurliett, Flegl, Kučerova, Alberti, Thomé, Palmgren, Röntgen, Reinhold, Dahms, Rieding, Fröhlich — če že pišemo imena nastopajočih gojencev fonetično, zakaj ne postopajo podobno pri avtorjih?), v manjšem obsegu so bili zastopani tudi najboljši skladatelji (Gračaninov, Rebikov, Dvorak, Karganov, Martinu, Čajkovski, Sinigaglia, Bach, Novák, Schumann, Schubert, Dowell, Vivaldi, Boccherini, Borodin, Rahmaninov), katerim so se pridružili ostali (Tajčević, Rowley, Hollingham, Dušek — čemu neki: Dussek?, in Grace, Heller, Košťál, Moffat, Sartorio, Mac Intosh, Swinstead, Majkapar — čemu z ize?, Klengel). Našel sem jih po sporedu, pri čemer ne jamčim, da so bila vsa napovedana dela izvajana — preveč jih je bilo za točno kontrolo in dolžina sporedov za vsakogar, ki ni osebno znan manj pri nastopajočih učencih, utrudljiva. Kot obračun celoletnega dela pa so bile vse tri produkcije ne samo umestne, temveč tudi poučne ter so prikazale vestnost, vnebo in v delo položen trud vodstva in učiteljev po eni strani, talent, pridnost in ambiciozno učenje po drugi strani ter iz obojih složno izvirajoči uspeh. L. M. S.

Zapiski

Nova številka »Proteja«. Pravkar je izšla 2/3. številka ilustriranega časopisa za poljudno prirodoslovno »Proteus«, ki ga izdaja Prirodoslovno društvo v Ljubljani in redakciji uredniškega odbora pod vodstvom dr. Lava Čermelja. Obilno ilustrirani zvezek prinaša na prvem mestu članek Lava

bodo v Splitu praznovali dan posvetitve sloveče katedrale sv. Dujma. Splitska katedrala je med najstarejšimi na svetu, je celo starejša od lateranske katedrale in je tudi še po 1640 letih docela sposobna za cerkvena opravila.

* Dečji domovi na Hrvaškem so zaprti. Oddelek za socialno skrbstvo v banovini Hrvatski je preteklo soboto zaprl vse dečje domove na svojem območju. Neposredne otroke je oddal zdravim kmetičkim družinam in plačaje za vsakega otroka po 200 din mesečno oskrbnine. Izkušnja je namreč podala poleg drugega naslednje važne ugotovitve: otroci po dečjih domovih so doslej dorasli daleč od pravega življenja. Oskrba v dečjem domu je veljala za vsakega otroka blizu 600 din, a ko so otroci stopili v pravo življenje, so se v njem težje znašli, kakor oni, ki so zrastle pri poštenih kmetičkih družinah. Družine same krvavo potrebujejo denarja in jim dobro pride po 200 ali več sto dinarjev na mesec, saj lahko nekatere družine vzamejo v rejo tudi po dvoje ali troje otrok. Ves ta denar ostane na deželi in rodi mnogo dobrega.

* Smrt zavednega narodnjaka. Iz Cola nad Vipavo je te dni prispela žalostna vest, da je nenadno smrti umrl dne 30. maja t. l. obče spoštovani in priljubljeni g. Maks Zgur, posestnik, gostilničar in poštini upravitelj v poklju, v starosti 83 let. Pokojnik je bil znana osebnost v Vipavski dolini in je bil svoječasno dolgoletni župan colske občine. Bil je zelo ugleden posestnik in znan gospodarstvenik. Pokojnik je zapustil žalujočega sina Vinka in hčerke Marijo, Barbko in Franco, ki jih je vse skrbno vzgojil in so že vsi preskrbljeni in imajo lastne družine. Pokojnik je bil vedno naprednega mišljenja in dolgoletni naročnik našega lista. Za pokojnika žalujejo rodbine Zgurjeva, Krečičeva, Horvatova in Zanonova. Kako priljubljen in spoštovan je bil pokojnik, je pokazal njegov pogreb, ki je bil v nedeljo, dne 2. junija t. l. Uglednega moža je spremlila na zadnji poti velika množica iz vseh krajev Vipavske doline. Kremenitega in odločnega narodnjaka g. Maks Zgurja bomo ohranili vsi v lepem in trajnem spominu. Naj mu bo domača zemlja lahka!

FOTOKOPIJE, POVEČAVE

HITRO, ČISTO, POCENI V DROGERIJI
EMONA IV. KANIC LJUBLJANA
ZALOGA FOTOMANUFAKTURE NEBOTIČNIK

* Požar na Jančah. Okoli polnoči je v noči od nedelje na ponedeljek nastal požar pri posestniku Zupančiču na Jančah v občini Trebeljam. Upepeli je gospodarsko poslopje. Ker je nastal požar v oddelku za stelo, je bilo neakrnt vse poslopje v ognju, da so komaj rešili živino. Rešiti pa niso mogli vozov, slamoreznic, mlatnice in drugega orodja. Ker so Zupančičevi v vsem okolišju priljubljeni, skoraj dvomijo, da bi jim bila podtaknila ogenj zločinska roka, pač pa mislijo, da se je moralo v »listnice« vneti napol suho listje. Škodo cenijo na 25.000 din. Kakor pa je že navada, da kmetje ne zvišajo svoje zavarovalnine na pravo vrednost imetja, tako je tudi Zupančič zavaroval samo za 10.000 din.

* Ker Donava še vedno narašča, so v Novem Sadu in v drugih vojvodinskih krajih vzdolž reke spet v strahu pred povodnjo. V poslednjih dneh so bili storjeni ukrepi za obrambo pred poplavlami. Izkušnje v letošnjem marcu, ko je Novi Sad utrpel milijonsko škodo, so privedle do organizacije posebnega občinskega odseka za zgraditev obrambne linije v dolžini 16 km. Vredila Morava je zadnje dni spet visoko narasla in se razlila. Razen povodnji se deževje s točo napravilo v Počunjavju še mnogo škode. Čačak trpi zaradi naraščajočih Reke, ki je že znela nekatero ulico in poškodovala vrsto hiš, zlasti na periferiji. Tudi del Paradiža je pod vodo.

* Zanimivi predlogi zagrebskega olepševalnega društva. Društvo za olepšavanje mesta Zagreba je poslalo policijskemu ravatelju dr. Vragoviču posebno pismo s

Trebnega, ki je prihitel v vsej naglici. Zal vsa njegova prizadevanja niso mogla rešiti mladega Franceta. Ugotoviti je le mogel, da se je France zastropil z lizolom. Kraj fanta je ležala prazna četrtiška steklenica. Še pravčasno je prispel k umirajočemu domači župnik, nakar je mladenič po treh urah trpljenja izdihnil. Skrivnost svojega obupa je odnesel s seboj.

* Ves čas do tragičnega dne je doma pridno pomagal pri poljskem delu in tako pač ni nihče od domačih slutil, kaj namerava. Le to se jim je čudno videlo, da je opoldne, ko sta sedela z očetom pri kosilu rekel očetu: »Ena boljša obleka je vaša, ena pa Pepčeva.« Pepe je njegov brat, ki je sedaj tudi na orožnih vajah. Pokopan je bil na domačem pokopališču ob lepi udeležbi domačinov. Z nesrečno družino sočustvuje vsa okolica.

* Padec z motorja. Pretekli teden se je vozil pekovski mojster iz Črmošnjic na Kočevskem z motorjem iz Semeča proti domu. Nesreča je hotela, da je motorist padel, pokvaril pri padcu motor in si je tudi sam precej potkolkel prsni koš. Vendar je bil še toliko pri moči, da se je odpeljal s polomljenim motorjem proti domu. Ker so mu postajale bolečine v prsih vedno hušje, so ga v večernih urah prepeljali v bolnišnico.

* Milijunska ponoreba v Senju. Predstojnik mestne policije v Senju je zaprosil policijsko ravateljstvo v Zagrebu, naj pošle v pripravi v Senj trgovca Ladislava

mesnih junjui, juliju in avgustu. Številko zaključujoče odgovori na vprašanja in pogovori s čitatelji.

* »Priljubljeni« vestalke prinaša v pravkar izšli junjski številki Zvezek dr. A. Brileja »Postus na Fünffüß (Cinque Puntti)«, Boris Režek opisuje plezalno turo na Greben (2223 m). Pavel Kunaver obuja spomine na Kočevje in občutljive vtise. Viktor Krč opisuje direkten vzpon na Koč na iz Kuka. Josip Šter je prispeval sonet »Vih Begunčičev«, dr. Cirila Tercey piše o »Kralju Evrope Mt. Blanc«, Andrej Ferkaš je avtor potopisa »Na Kurešček«. Fr. Herle pa piše o plezalni turi na Poljske Device ob Rohanovem kotu. Številko zaključujejo razne krajše vesti in poročila.

* Velji češki roman o Dubrovniku. Lansko leto smo opozorili v naši kulturni kroniki na roman »Dubrovnik«, ki ga je spisal češki pisatelj Antonin Štramek. Bil je prvi del trilogije, ki obravnava Dubrovnik v dobi njegovega največjega procvita. Pravkar je izšel praviški založnik Vojislav Petr drugo in tretjo knjigo te trilogije. Druga knjiga se imenuje »Hofka leta« in se dogaja v letu 1623. Tretja knjiga pa se imenuje »Vzpouza« in se dogaja leta 1736. Češka kritika je simpatično sprejela prvi del šramkovega romana o starem Dubrovniku. Zdi se, da je pisatelj v drugem in tretjem delu svoje trilogije dosegel še večjo pripravnost. Vsekar je ta obsežni češki roman o Dubrovniku vreden pozornosti vse kulturne javnosti v Jugoslaviji. O šramkovem delu bomo še priložili podrobnejše poročilo. Naroča se pri založbi Vojislav Petr, Praha, II., Ječná 22.

PREMIERA! — Kino Matica, tel. 21-24 — Ob 16., 19. in 21. uri
Čudovita ljubavna pustolovščina slavnega angleškega trageda DAVIDA GARRICKA.
BRIAN AHERNE — OLIVIA DE HAVILLAND

Joan Crawford

Margaret Sullivan — Robert Young — Melvyn Douglas.
Film priznanih popularnih zvezdnikov

Krasna in napeta ljubavna drama broadwayske plesalke, ki se je poročila

z bogatim

farmerjem

Njena preteklost

KINO UNION, tel. 22-21.
Ob 16., 19. in 21.

TAJNOST NOČNEGA KLUBA

Misteriozna in napeta kriminalna senzacija.
PREMIERA DANES! Ob 16., 19. in 21. uri.

Margaret Lindsay, Bruce Cabot, Joseph Calleia.
KINO SLOGA, tel. 27-30

Krajača, ker je poveril okroglo 3 milijone dinarjev. Krajača so v Zagrebu takoj prišli in ga odgnali v Senj, kjer se vrši obširna preiskava. Očitajo mu, da je ponarejal listine, skrival in uničeval pogodbe in na razne načine oškodoval mestno občino, kateri je načeloval kot župan. V Senju je za to afero veliko zanimanje, ker se je že dalje časa govorilo, da Krajačevi županski računi niso v redu. Krajač je pred postavljenjem za župana slabo izhajal kot trgovec, takoj nato pa je začel prav gospodsko živeti.

* Očeta je ubila. V Banjaluki je neka Stoja Jokićeva, žena Dragomira Jokića, se sekirno ubila svojega očeta Todorja Gračanina. Že dolgo časa sta se prepirala. V ponedeljek zjutraj sta se spet hudo sprla in je razburljena Stoja popadla sekiro ter zamahnila po očetu, ki je padel in izdihnil. Čim je uvidela, kaj je storila, je začela Stoja obupno klicati na pomoč in je sama pohitela k orožnikom. Brčko se je skesala svojega nepremišljenega dejanja. Voljno je odšla v zapor, želeč, da bi smrt še njo rešila dušnega trpljenja.

* Zveza ribarskih društev dravske banovine bo imela svoj redni letni občni zbor v ponedeljek, dne 24. junija, ob 19. uri v loviski sobi hotela Metropol v Ljubljani.

* Nož je zapel. V nedeljo zvečer se je vračal 36letni zidar Ivan Bregant iz Starega trga pri Slovenem Gradcu s svojim tovaršem Mihaelom Dumičem iz gostilne pri Ridelniku proti domu. Že v gostilni sta se sprla in prepri sta nadaljevala vso pot, dokler ni Dumič potegnil nož in z njim večkrat zabodel svojega tovariša v levo roko. Poškodovanca so prepeljali v slovenjegraško bolnišnico.

* Iz Legije koroskih borcev. Z ukazom kraljevskih namestnikov je bila za borce naše severne meje ustanovljena posebna spominska kolajna za osvoboditev severnih krajev, do katere imajo pravico vsi, ki so se ali prostovoljno ali kot obvezniki borili na Koroskem, štajerskem, Prekmurju in Međumurju. Vsi nekdanji borci naj se čim prej prijavijo pri glavnem odboru Legije koroskih borcev v Ljubljani. Cankarjevo nabrežje 7 ali pri krajevnih organizacijah, kjer bodo prejeli pojasnila. Člani organizacije, katerim so bile njihove prijave vrnjene v popolnosti oziroma priložili potrebnih dokazil, naj to stori čim prej. Oni, kateri ne posedujejo vojaških listin iz tedanje dobe, si morajo oskrbeti zapisrsko dve priči, svojih tedanjih poveljnikov ali sorcev. Člani organizacije iz Ljubljane, ki so prejeli poziv za priložitev listin, naj dvignejo prijave čim prej v društveni pisarni, kjer prejmejo vsa potrebna navodila glede prijave. Člani iz Rečice, Nove Štiftice in Gornjega grada, naj se javijo zanesljivo dne 17. junija ob 9. uri v Gornjem gradu pri predsedniku dr. Mejaku, kjer bodo prejeli tiskovine za prijasego, katero bodo nato polagali na sreskem načelnstvu. Istotako bodo člani iz Bočne, Šmartnega ob Dreti, Mozirja in Šmartnega ob Paki prisegli v četrtek 20. junija istotako v Gornjem gradu ter naj se pred prijasego javijo pri dr. Mejaku. Opozorjamo ponovno vse neorganizirane borce, da se v lastnem interesu takoj prijavijo, da bodo deležni visokega odlikovanja za svoje požrtvovalno delo v korist domovine in države. — Glavni odbor LKB.

Iz Ljubljane

* Počastitev spomina Antona Askerca. Jutrnji četrtek bo 85. godovni dan pokojnega pesnika-mislica Antona Askerca. V njegov spomin se bomo oddolžili, da prigremo sveče na njegovem grobu, saj nam je prižgal v svojih pesmih luč v svobodo. Vsi častilci Askerca vljudno vabljeno!

* Vpisovanje v ljubljanske ljudske šole bo v ponedeljek 17. t. m. za novince od 9. do 12.30 (hkrati z vpisovanjem v otroške vrte), za vse druge pa popoldne od 15 do 17. ure in še v torek od 9. do 12. Pri vpisu otrok morajo starši predložiti otrokov krstni list ali družinsko knjižico, prav tako pa tudi izričevalo o cepljenih kozah. Vpisati se morajo vsi otroci, ki bodo izpolnili 7 let vsaj do konca tega koledarskega leta.

* Zaprti Poljanska cesta. Magistrat sporoča: Zaradi tlakovanja klanca na Poljanski cesti nad Ambroževim trgom bo Poljanska cesta med Domobranksko cesto in Ambroževim trgom od srede, 12. t. m. še kakih 14 dni zaprta za vozi promet.

* Več pozornosti otrokom! Mala, 6 let stara Greta Zadravnikova s Primškega pri Kranju se je kobacala na voz, pa ko so konji potegnili, je omahnila in padla na kos ostrega železa, da si je nevarno porezala levo nogo. Še hušja nesreča se je pripetila dveletnemu Francetu Mavcu iz Lanišča pri Smarju, ki je zvrnil lovec vrelaga mleka nase in se hudo opekel po životu.

* Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva za mesto priredi danes ob 16. v mestni vrtnariji praktični pouk o cepljenju sadnega drevja in rož. Poučeval bo nadzornik g. Josip Štrekelj. Pouku bodo sledile praktične vaje. »deleženci naj prinesejo seboj cepilne nože. Po zaključku pouka ogled mestne vrtnarije. Vstopnine ne bo.

* Konji so se mu splašili. V ponedeljek popoldne je precej huda nesreča doletela 50-letnega posestnika Franceta Petroc iz Šiške. Z dvoprežnim vozom je peljal gnoj na njivo, a ko je mimo pridrel avtomobil, sta se mu konja splašila. Peterca ju je skušal zadržati, pri tem pa je tako nesrečno padel, da je dobil nerodne poškodbe po životu in na glavi.

* Tri nesreče. Včeraj so pripeljali na kirurški oddelek 73-letnega Jožeta Vilfana, delavca brez stalne zaposlitve iz Moj-

Veliki don Juan

stran. Kostrun se je zaletel vanj in ga tako nerodno prevrnil, da mu je zlomil levo nogo v kolku. Ivan Venk, 58-letni strojnik iz Velikih Lašč, se je tako nesrečno spotaknil, da si je zlomil levo roko. Osman Seherović, kuhar turške kave iz Bosanske Dubice, je prišel v Ljubljano, da bi na velesejmu poizkusil srečo, a ko je prilika izostala, je šel za delom po deželi. V Trbovljah pa je tako nerodno stopil iz vlaka, da je padel in si zlomil levo nogo.

Nudim:

kotno železo, osi, plinske cevi, plošno železo, železniške tračnice, poljske tračnice, jermenice, vrvenice, rebraeste cevi, različno kovaško železo, — vse v dobrem stanju,

po ugodni ceni

Fr. Belič (pri Lutz) Ljubljana VII, Beljaška 4.

u— Vlomi, tatvine. Bodi previden in glej, kam spravljáš kolo! Pavel Kavčič ga je pustil za trenutek v veži hiše št. 17 na Tyrševi cesti, pa mu ga je že tatinski ljubitelj odpeljal. Takšne kolearske specialisti namreč svoje žrtve že od daleč slede, potrpežljivo čakajo, da se lastnik odstrani po opravku in se potlej v naglici polaste ob steno prislonega koleasa. Kavčičovo kolo je bilo črno pleskano z novim sedlom in novim zvoncec, evid. št. 2/182.966/16, vrednost 1.000 din — Ponosi se je neznat na spazil skozi okno v kuhinjo viskega župnika, da si nemara privze dušo z izbranimi jedmi — prav tako pa je tudi verjetno, da si je morda iz kuhinjskih prostorov poizkušal vtihotapiti v vežo in dalje, v prostore župnega urada ali kamorkoli drugam. Stvar pa mu ni uspela, saj je njegov plen znašal samo dolg kuhinjski nož in dva mala kuhinjska noža s košenim ročajem, eden izmed njih je bil graviran z rdečimi ročicami. Vzel je še nekaj jestvin za prvo silo, tako da znaša skupna škoda 250 din. — Neki moški je poskušal vlomiti v stanovanje Oskarja L. na Večni poti, kar se mu pa ni posrečilo. Pravkar je poizkušal z vitrihom odpreti vrata, toda presenetili so ga stalnovalec in moral je je jadrno odkuriti. Storitelj je po površnem opisu mimosidoli srednje postave, star okoli 25 do 30 let, bolj rdečkaste obraza, temnih, na prečo počesanih las, gololav, oblečen v temno srajco brez jopiča. — Z dvema metroma bakrene strešne odtocene cevi se je zadovoljil neznat tat, ki jo je odnesel z dvorišča v Bogiščevi ulici na škodo Marirje Vođuškove. — Ker ni imel poguma ali pa prilike ukrasti kolo, je tat snal samo svetilko s koleasa, prislonega v veži Kmečke zveze na Tyrševi cesti. Dinamo-svetilka je bila znamke »Riemann« in vredna bliju 200 din. Zanimivo je, da je bila na istem mestu dne 15. preteklega meseca ukradena prav tako dinamo svetilka iste znamke.

Zahvala

Akcijski odbor za rešitev Askerčeve domačije, ki se je ustanovil v Ljubljani z namenom, da reši domačijo pokojnega Mihe Askerca, brata velikega slovenskega pesnika in borca, v Velikem Sirju nad Rimskim Toplicami, sporoča vsem sodelavcem in darovalcem, da je prevzeto nalogo v polni meri izvršil. Posestvo je rešil vsega dolga, dokupil njivo, nakupil potrebno živino, popravil streho na hiši in poskrbel, da bo v prihodnjih dneh popravljena tudi streha na hlevu. Posestvo je izročil Askerčevi rodbini in na hišo vzdal spominsko ploščo, ki bo na veke pričala o narodni in kulturni zavednosti slovenskega naroda.

Dasi se je akcija pričela v težkih dneh, je dosegla začetni namen. Zbirka morda ni zajela prav vsega naroda, katerega časti in povečanju je veliki pesnik daroval svoje življenje, vendar se je narod v splošnem udeležil dela in tako pripomogel, da je akcija kljub vsemu v razmeroma kratkem času lepo uspela. Zato nas veže dolžnost, da se po tej poti zahvalimo vsem našim krajevnim odborom, poverjenikom in poverjenicam, naprednemu časopisju, ki je »Jutro« na čelu vršilo potrebno propagando, ekološkim in ostalim nacionalnim društvom, Kolu jugoslovenskih sester, našemu učiteljstvu, šolam in šolski mladini. Posebna zahvala gre odborom in poverjenikom, ki so zbirali darove od človeka do človeka in s tem zbirali ves svoj prosti čas za to svojevrstno nacionalno delo, da je po njih zaslugi doseglo tako presenetljiv uspeh. Zahvala pa gre tudi vsem darovalcem, a posebno še šolski mladini, učiteljem in društvom, ki so sama prispevala po svojih močeh, prav tako pa tudi vsem udeležencem izleta na binkoštni ponedeljek v Veliko Širje, ki so s tem moralno podkrepili našo akcijo in po častili Askerčev spomin. Iskrena zahvala gre tudi vsem govornikom o priliki izleta in vsem zastopnikom društev.

Preobširno bi bilo posamič naštevati vse, ki so zbirki pomagali do uspeha, zato naj zaostane ta zahvala vsem in vsakomur, ki so se kakorkoli odzvali naši prošnji.

Akcijski odbor za rešitev Askerčeve domačije.

Iz Celja

e— Solsko vpisovanje. Na državni I. deski in državnih dekliški narodni šoli v Celju bo vpisovanje novincev in novnic v ponedeljek 17. t. m. in torek 18. t. m. od 8. do 12. v solski pisarni. K vpisovanju smejo pripeljati starši otroka, ki bodo letos do 1. septembra dopolnili 6. leto, morajo pa priti k vpisu vsi otroci, ki dopolnijo letos 7. leto. Upraviteljstvo obeh teh šol opozarja starše, da je treba vnositi novince in novnice v šolo sedaj, ne pa šele po končanih počitnicah. Za otroke, ki niso bili rojeni v Celju, naj prinesejo starši s seboj krstni list. Pred vpisom v šolo bo isti dan obvezen zdravniški pregled otrok v Zdravstvenem domu.

e— Francoski krožek v Celju si je nabavil več najnovejših leposlovnih del in vabi ljubitelje lepe knjige, da si jih izposodiš danes od 18. do 19. k. knjižnica poslovala zadnjičkrat pred počitnicami.

e— Napad na cesti. V nedeljo ob 22. je neznanec na cesti v Novi cerkvi napadel 40letnega izdelovalca cementnih izdelkov Friderika Sredovnika iz Gaberja pri Celju in ga z udarcem po boksiarjem močno poškodoval po glavi. Sredovnik je moral iskati zdravniške pomoči v celjski bolnišnici, od koder so ga pozneje poslali v domačo osterbo.

e— Brezposelnost. Pri celjski borzi dela je bilo 10. t. m. v razvidnici 242 brezposelnih (188 moških in 54 žensk) nasproti 257 (197 moških in 60 žensk) dne 31. maja. Delo dobijo 3 hlapci, 4 poljski delavci, 6 koscev, 12 kmečkih dekel, 10 kuharic, 2 služkinji ter po 1 vzgojiteljica in sobarica.

Iz Maribora

a— Sprejemni izpiti na državni klasični gimnaziji bodo 26. junija ob osmih. Sprejemni se bodo učenci in učenke, rojeni v letih 1927, 1928, 1929 in 1930. Prošnje, kolokvijo z državnim kolokvom na 10 din in naslovljeno na ravnateljstvo, je prinesiti ali poslati do 23. t. m. Prošnje je treba priložiti rojstni list, izpisevalno o dovršeni osnovni šoli. Učenci, ki so že obiskovali višjo ljudsko šolo ali meščansko šolo, morajo razen omenjenih prilog priložiti še zadnje izpisevalno višje ljudske oziroma meščanske šole (izpisevalne ne knjižnice). V avgustu ni sprejemnih izpizov. Izjeme dovoljuje ministrstvo prosvete.

a— Himen. Poročili so se žrčastavec Bruno Petijan in gđ. Travda Kovačevića, nadalje inž. Marjan Mušič in gđ. Desanka Miočevića. Novoporočencem obilo sreče!

a— Zaključek Protituberkuloznega tedna. Da bo mogoče podati javnosti celoten uspeh letošnjega Protituberkuloznega tedna, se naprošajo vsa vodstva srednjih in osnovnih šol, da čim prej zaključijo zbirko in pošljejo PTL v Maribor svoje obračune. Prosimo, da se s tem ne odlašajo, zlasti da se ne preloži na čas po počitnicah, ker se sicer obračun ne bi mogel zaključiti. Isto prošnjo naslavlja PTL v Mariboru tudi na vse industrijske, podjetniške in ostale delodajalce, na javne in državne urade, na obšine, župnišča, gasilske čete, sokolske edince, fantovske odseke in na delavске zaupnike.

a— Opozorilo mestne policije. Avtomobilisti, motociklisti, kolesarji in pešci se ponovno opozarjajo, da je prekanje vojaških kolon strogo prepovedano in se bo najstrožje kaznovalo.

a— Iz M'preberga. V nedeljo 16. t. m. ob treh popoldne gostujejo v našem Sokolskem domu mariborski gledališki igralci, ki uprizorijo znano zabavno veseligrro »Konto X.« v M. Košičevi režiji. Za ta nastop mariborskih gledaliških igralcev se opozarja po vsej Dravski dolini živahno zanimanje.

a— Pregorela vnema. Mali kazenski senat je obsodil gđ. Ivanko Glaserjevo, 40letno zasebnico, na 20 dni strogega zapora, ker je v pregoreči vnemi dajala duška svojemu navdušenju za tujo miselnost Obsojenka je bila že 10krat kaznovana.

Glavna kolektura drž. razr. loterije

»VRELEC SREČE«

ALOJZIJ PLANINSEK, LJUBLJANA, BEETHOVNOVA 14.

Javila izid zrebanja z dne 11. junija III. razreda 40. kola.

Premijo od din 505.000 je zadel srečka št. 30271.

DIN 200.000.— št. 26115
DIN 100.000.— št. 66500
DIN 60.000.— št. 37038
DIN 50.000.— št. 61536
DIN 40.000.— št. 42447
DIN 12.000.— št. 1681 14505 19495 28545 84532

DIN 8.000.—
15595 21109 21352 28100 28775 47653 84579 90883 94870 95326

DIN 5.000.—
27909 30795 35939 43825 50958 52938 53863 60970 61287 69663 80413 87987 89348 90981 96851 97606 98683 99658

DIN 2.000.—
1724 5252 7629 9229 18719 21016 22485 23061 23603 26580 30035 30461 36629 40750 41762 41871 53548 56061 56855 59353 70020 78299 78503 78884 79984 82659 84623 92124 93592 99423.

Nadalje je bilo izrebranih še 1430 dobitkov po din 800.—.

Vsled telefoničnega sporočila, ev. pomota ni izključena.

Zrebanje IV. razreda 40. kola bo 11. julija t. l.

Zadete srečke izplačuje Glavna pooblašena tvrdka kolektura »Vrelec sreče« takoj.

Gospodarstvo

Linearno povišanje železniške tarife

Povišanje za 15% stopi v veljavo v soboto 15. t. m.

Kakor smo že poročali, je prometni minister izdal odlok, da se z veljavnostjo od 15. t. m. (od sobote) linearno povišajo za 15% vsi vozninske postavke blagovne tarife, razen vozninskih postavk za nekatera živila in krmo, in sicer za žito, krompir, slamo, seno, suho deteljo in lucerno, krmo od koruze, listje za krmo ter mešano živilsko krmo. Poleg tega se poviša tarifa za komadne pošiljke za 20%.

Od tega linearnega povišanja tarife pričakuje železniška uprava povečanje dohodkov za 260 milijonov dinarjev. Ker pa potrebuje železniška uprava za izravnavo večjih izdatkov, da se dohodki povečajo za 416 milijonov dinarjev, je treba preostalih 156 milijonov din dobiti na drug način. Železniška generalna direkcija je, kakor znano, izdelala predlog za preklasifikacijo blaga v železniški tarifi z namenom, da se posamezni predmeti prenesejo iz nižjih v višje tarifne postavke. Ker stremi železniška uprava predvsem za tem, da doseže zaželeni finančni efekt, je prepustila tarifnemu odboru, da predloži spremembe te preklasifikacije po potrebah gospodarstva, pri čemer pa je zahtevala, da ne bo tangiran finančni efekt preklasifikacije.

Tarifni odbor je to delo prepustil ožjemu odboru, ki je zasedal od 5. do 8. t. m. in je izdelal svoje predloge, ki bodo predloženi plenumu tarifnega odbora na seji, ki bo danes v Beogradu. Ožji tarifni odbor je imel pri tem težko nalogo. Moral je upoštevati, kateri predmeti prenesejo večje prevozne stroške. Pri tem je prevladovali stališče, da je treba v večji meri obremeniti industrijske izdelke in v manjši proizvođe kmetijstva. V dražje tarifne razrede pa je treba predvsem uvrstiti tako blago, za katero obstoji sedaj ugodnejša konjunktura. Vrh tega se je tarifni odbor postavil na stališče, da je treba primerno obremeniti tudi blago onih industrijskih strok, kjer prevladuje tuji kapital. Zato je ožji tarifni odbor predložil ukinitve ali vsaj zmanjšanje ugodnostnih izvoznih postavk.

Pri sestavi predloga za preklasifikacijo blaga je bilo v prvi vrsti merodajno, v kakšni meri se je dvignila cena dotičnemu blagu. Tako je bilo na primer ugotovljeno, da se je konoplja podražila za 300% in je zaradi tega upravičena njena preklasifikacija v višji razred. Sladkor je že sedaj v najvišjem tarifnem razredu, pa se ni bistveno podražil. Nasprotujoče si interese v ožjem odboru je bilo treba na kompromisni podlagi dovesti v sklad. Tako je ožji tarifni odbor sestavil nove predloge za preklasifikacijo, končno besedo pa bo imel še plenum tarifnega odbora. Pri posameznih predmetih bo obseg povišanja prevoznih stroškov torej prav različen.

Zagrebska Industrijska zbornica proti preklasifikaciji

V ponedeljek je imela plenarno sejo zagrebska Industrijska zbornica, na kateri je predsednik dr. Cekuš nastopil proti povišanju železniške tarife, češ da bo težko zadel vse gospodarstvo, zlasti pa industrijo banovine Hrvatske. V zvezi s preklasifikacijo blaga je opozoril, da ne kaže v sedanjih dobrih nastanosti izdajati ukrepe, ki imajo značaj stalnosti. Sporočil je, da je zbornica napravila vse korake, da se preklasifikacija ne izvede, češ da bi prekomerno in nepravilno zadel zlasti industrijo banovine Hrvatske.

Tudi generalni tajnik zbornice g. Bauer je v svojem poročilu razpravljal o povišanju železniške tarife ter je med drugim navedel, da bodo mnogi industrijski proizvodi s prevoznimi stroški prekomerno obremenjeni, kar velja zlasti za premog in lignit. V tarifnem odboru je g. Bauer zlasti nastopil proti stališču, da se morajo povečati predvsem vozninske postavke za industrijske izdelke in industrijske surovine. Na koncu je generalni tajnik g. Bauer poročal o akciji Industrijske zbornice pri merodajnih činiteljih banke oblasti, da ne pride do preklasifikacije blaga, o čemer je bil obveščen tudi podpredsednik vlade dr. Maček z ostalimi hrvatskimi ministri.

Pravilnik o svetu za zunanjo trgovino

V uredbi o ustanovitvi direkcije za zunanjo trgovino, ki je izšla letos ob koncu marca, je predvideno, da se pri trgovinskem ministru ustanovi poseben svet za zunanjo trgovino. Uredba določa med drugim, da bo direkcija za zunanjo trgovino izdajala svoje odločbe v sodelovanju s tem svetom za zunanjo trgovino, ki ima dolžnost, proučevati možnosti pospeševanja in racionaliziranja trgovinske izmenjave z inozemstvom. Trgovinski minister je dolžan zahtevati mišljenje sveta o naslednjih vprašanjih: 1. o vprašanju izvajanja kontrolnih ukrepov pri uvozu, izvozu in tranzitu ter o izvajanju državnih intervencijskih ukrepov na trgu, 2. o ureditvi in izvajanju trgovinskih in plačilnih odnosov z inozemstvom in o načinu izvajanja sklenjenih trgovinskih pogodb in plačilnih sporazumov, 3. o izdajanju in višini izvoznih premij ter o višini in pobiranju prispevkov za izravnavo trgovinskega dobička, 4. o načinu plačila izvoza in uvoza ter izvajanju kompenzacijskih poslov z inozemstvom, 5. o državnih nabavkah v inozemstvu in o pogojih za plačilo teh nabavk. Mišljenja sveta o vseh teh vprašanjih se dostavljajo trgovinskemu ministru in članom gospodarsko-finančnega odbora ministrov.

Trgovinski minister je sedaj v soglasju z gospodarsko finančnim odborom ministrov predpisal na osnovi čl. 3. uredbe o direkciji za zunanjo trgovino pravilnik o ustroju in delovanju sveta za zunanjo trgovino.

Pravilnik našteva najprej naloge, ki jih ima vršiti svet za zunanjo trgovino, pri čemer se držijo besedila uredbe. V svet za zunanjo trgovino, ki bo štel 14 članov, pride-

jo po položaju pomočnik trgovinskega ministra inšpektor za državno obrambo, ravnatelj direkcije za zunanjo trgovino, generalni ravnatelj Prizada in načelnik industrijsko-obrtnega oddelka trgovinskega ministristva. Poleg tega pridejo v svet za zunanjo trgovino po en predstavnik finančnega, znanega, vojnega, prometnega, kmetijskega ministristva in ministristva za gozdove in rudnike. 2 predstavnika banke oblasti banovine Hrvatske in 1 predstavnik Narodne banke. Trgovinski minister določi predsednika in podpredsednika sveta za zunanjo trgovino.

Poleg svojih rednih sej bo svet za zunanjo trgovino imel tudi konference s predstavniki gospodarskih zbornic zadržnih zvez in ostalih gospodarskih organizacij zaradi razpravljanja o vprašanjih zunanje trgovine in trgovinske politike sploh. Take konference bodo sklicane najmanj enkrat v dveh mesecih. Nadalje vsebuje pravilnik predpise o načinu sklicanja sej in o poslovanju. Trgovinski minister lahko na predlog sveta ustanovi posebne strokovne odbore zaradi proučevanja vprašanj, ki so predmet sklepanja sveta.

Sejam sveta lahko prisostvujejo poleg članov tudi strokovni referenti direkcije kakor tudi eksperti, ki jih pozove predsednik. Pravilnik določa, da izdaja svoje sklepe svet sporazumno. Ako v posameznih vprašanjih ni mogoče doseči sporazuma na eni seji, se sklepanje odloži do prihodnje seje, ko se lahko izvrši glasovanje. Svet za zunanjo trgovino lahko zbore, če je prisotna vsaj polovica njegovih članov.

nikov Senjski rudnik sprejema do 18. junija ponudbe za dobavo dinamov-žice, klinčev, azbesta, kompletnih priprav za kovače in strojnih žag; do 25. junija pa za dobavo raznih vijakov.

— Licitacije. Dne 19. junija bo pri zavodu za izdelavo vojne opreme v Beogradu licitacija za dobavo bombažnega platna in perila; 20. junija za dobavo suknja, lahkih pokrival, gotovih oblik ter kocev; 21. junija za dobavo raznega usnja in 22. junija za dobavo plaščev. — Dne 19. junija bo pri upravi 1. oddelka za izdelavo vojne opreme v Sarajevu licitacija za prodajo raznih odpadkov. — Dne 14. junija bo pri upravi zavoda »Čačak« v Čaku licitacija za dobavo akumulatorjev. — Dne 18. junija bo

pri centralni direkciji drž. rudarskih podjetij v Sarajevu licitacija za dobavo firme-za, lakov, terpentina in suhih barv; 25. junija pa za dobavo jeklene vrvi. — Dne 20. junija bo v intendaturi štaba vrbasko divizijske oblasti v Banja Luki licitacija za dobavo raznih živil. — Dne 14. junija bo pri dravski divizijski oblasti v Ljubljani licitacija za popravilo krova vojašnice v Ljubljani in 20. junija za adaptacijo konjušnice v Mariboru. — Dne 21. junija bo pri štahu zrakoplovstva vojske v Zemunu licitacija za popravilo krova vojašnice v sukanca; 26. junija pa za dobavo lanenega olja, firmeza in sekativca. — Dne 25. junija bo pri komandi pomorskega arzenala v Titvu licitacija za dobavo konoplje in lanene jadrene; 26. junija pa za dobavo vrvarskega blaga. — Dne 27. junija bo pri vojni-tehničnem zavodu v Zemunu licitacija za dobavo 2000 usnjenih copat za bolnike.

Borze

11. junija

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinski čeki nespremenjeno 1470 — 1490. Grški boni so se nadalje okrepili in so se v Zagrebu trgovali po 34.25, v Beogradu pa po 34.50. Bolgarski klirinski čeki pa notirajo v Beogradu 80 do 90. Tečaj na svobodnem trgu se nadalje ravna po tečaju 55 din za dolar.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je vojna škoda pri slabi tendenci nudila po 394 (v Beogradu je bil promet po 390). Zaključki pa so bili zabeleženi v 6% begluških obveznicah po 62 (v Beogradu po 60 — 60.50), v 6% dalmatinskih agrarnih obveznicah po 53.50 (v Beogradu po 53) in v delnicah Trboveljske po 248.

DELAJE

Ljubljana. Oficialni tečaji: London 155.21 — 158.41, Pariz 87.95 — 90.25, New York 4425 — 4485, Curih 993.81 — 1003.81. Tečaji na svobodnem trgu: London 192 — 195.20, Pariz 108.85 — 111.15, New York 5480 — 5520, Curih 1228.10 — 1238.10.

Curih. Beograd 10, Pariz 8.90, London 16.00, New York 446, Milan 22.50, Madrid 45, Berlin 178.25, Stockholm 106.25, Sofija 4.00, Budimpešta 79, Atene 3.00, Bukarešta 2.25.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 394 bl. 4% agrarne 50 bl. 4% severne agrarne 50.25 bl. 6% begluške 62 — 62.50 (62), 6% dalm. agrarne 53 — 54.50 (53.50), 6% šumske 55 bl. 7% stabiliz. 93 bl. 7% invest. 94 — 96, 7% Blair 84.50 bl. 8% Blair 94.50 bl.; delnice: PAB 172 bl., Trbo-

BOLEZNI DIHALNIH ORGANOV
astmo, emphysem, dolgotrajne kašlje (izvzemaš tuberkulozo) leči
JODNO KOPALIŠČE
LIPIK

veljska 250 — 255 (248), Gutmann 55 den., Sečera Osijek 220 den., Osiječka ljevao-nica 160 den., Oceania 600 den.

Beograd. Vojna škoda 390 den. (390), 4% severne agrarne 49.25 den., 6% begluške 60 — 60.50 (60 — 60.50), 6% dalm. agrarne 52.50 — 54 (53), 7% Blair 83.50 den., 8% Blair 93.50 den. (94), Narodna banka 7800 — 7950.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 10. junija. Začetni tečaji: pšenica: za julij 81, za sept. 82.375, za dec. 83.50; koroza: za julij 63.25, za sept. 62.

+ Novosadska blagovna borza (11. t. m.). Tendencija stalna. Pšenica: baška okolica Novi Sad 251 — 253; sremska 251 — 253; slav. 251 — 253; gor baška 254 — 256; baška lađa Tisa 255 — 257. Rž: baška 208 — 210. Oves: sremski 202 — 204; slavonski 204 — 206. Ječmen: baški in sremski 64.65 kg 205 — 207.50. Koroza: baška 210 — 212; par. Indija 210 — 212. Moka: baška in ban. »0g« in »0gg« 362.50 — 372.50; »2« 342.50 — 352.50; »5« 322.50 — 332.50; »6« 302.50 — 312.50; »7« 272.50 — 282.50; »8« 175 — 180. Otrobi: baški in sremski 162.50 — 165; banatski 160 — 162.50. Fižol: sremski beli brez vreč 435 — 440.

Razstava letalskih modelov v Murski Soboti

Tudi Prekmurci so pokazali veliko zanimanje za letalstvo

Murska Sobotica, 11. junija. Agilna jadralna skupina iz Ljutomer je preteklo nedeljo priredila v Murski Soboti razstavo aeromodelov. Mladji modelarji so se res potrudili, da nam pokažejo rezultate svojega dela. Razstava nas je prav prijetno presenetila. Obilica razstavljenega gradiva, načrtov in literature nam je poleg 55 izdelanih modelov pokazala, da skupina smotno izvaja svojo nalogo in nam vzgaja disciplinirano, duhaprno in vztrajno mladino, iz kakršne se obeta bodoči elitni kader branilcev našega sinjega neba. Razstavljeni modeli so precizno izdelani in pričajo, da so rezultat vztrajnega in zamudnega dela. Tako je na primer neki večji model sestavljen iz blizu 200 kosov in je vzel

okrog 150 ur dela. Posebno pozornost so zbudili Kukovčev in Šegulinov raketni model, Korenov jadralni in brezpilotni, Cimermanov jadralni in Senčarjev račji model.

Zanimanje občinstva se je kazalo v številnem obisku. Tudi mladina iz soboških in okoliških šol si je ogledala razstavo, ki je v propagandnem oziru res odlično uspela. Nemalo zasluge za to gre predvsem organizatorični sposobnosti in požrtvovalnemu vodstvu g. Alfonza Kukovca, tehničnega vodje Aerokluba v Ljutomeru. Ta razstava bo imela med drugim tudi to ugodno posledico, da bodo soboški dijaki v okrilju podmladka Aerokluba pričeli izdelovati letalske modele. Mladim ljutomerskim modelarjem želimo še več takih uspehov!

RADIO

Sreda, 12. junija

Ljubljana 7: Jutrarnji pozdrav. — 7.05: Napovedi in poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Okrogle in poskočne (plošče). — 12.30: Poročila in objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Radijski smrel. — 14: Poročila. — 18: Mladinska ura. — 18.40: Problemi slovenskih nameščencev (g. Rudolf Smersu). — 19: Napovedi in poročila. — 19.20: Nacionalna ura. — 19.40: Objave. — 19.50: Življenjski odnosi med rastlinami in žuželkami (g. Maks Vraber). — 20: Koncert zbora Glasbene Matice. — 20.45: Veselje na deželi (plošče). — 21.15: Klavirski koncert (ga. Duci Temmel-Belčeva). — 22: Napovedi in poročila. — 22.15: Obisk pri Joh. S. Bachu (plošče).

Beograd 19.40: Plesna glasba (plošče). — 20: Prenos iz beogradskega Narodnega gledališča. — Zagreb program ni prispele. — Sofija 18: Glasba za ples in razvedrilo. — 19.05: Sonate za violino in klavir. — 19.50: Prenos iz sfijske opere. — 22.30: Bolgarska glasba. — Praga 19.30: Zabavni koncert orkestra in zbora. — 21.30: Češke pesmi ob spremljavi kitare in harmonike. — 22: Jubilejni koncert češke glasbe. — London program ni prispele. — Pariz program ni prispele. — Rm 20.30: Pes-

Balkansko tujsko-prometni sporazum

Beograd, 11. jun. p. Stalni tujsko-prometni odbor Balkanske zveze je na svoji poslednji seji v Beogradu sklenil nov tujsko-prometni sporazum. Poleg taksnih in davčnih olajšav v medsebojnem tujskem prometu določa sporazum specialni tujsko-prometni kiling, ki ga bodo uredile narodne banke držav Balkanske zveze. Emissijski zavodi se bodo sporazumeli o individualnem deviznem kontingentu, ki bo na razpolago medsebojnemu turistom. V okviru tega kontingenta se bodo določili tečajji posameznih balkanskih valut in način o likvidaciji saldov tujsko-prometnega kilinga. Tujsko-prometni sporazum nadalje določa pogoje o sodelovanju avtomobilskih klubov, izmenjavo turističnih filmov in publikacij, skupno propagando itd.

Gornji zemljevid smo objavili že včeraj. Potek fronte je torej označen po poročilih, ki so nam bila na razpolago do ponedeljka popoldne. Medtem so nemške čete ponekod že prispale do Marne, prvi nemški tanki pa do pariških predmestij.

Vrhovni poveljniki italijanske vojske

Mussolini, prestolonaslednik Umberto, maršala Badoglio in Graziani

Italija je za spopade, ki jo čakajo, popolnoma opremljena. Mobilizira lahko osem milijonov ljudi, ima najmodernejšo tehnično pripomočke in dobro vodstvo. Najvišja poveljnika italijanske vojske sta kralj in cesar ter Mussolini.

Ta sila pa razpolaga tudi z izvrstnimi maršali ter organizatorji. Med njimi je v prvi vrsti imenovati

Maršal Rodolfo Graziani

se je proslavil s svojimi dejanji pri zasedbi Libije. Začel je svojo kariero kakor mnogi drugi častniki, ko je bil pred svetovno vojno nekoliko let poročnik v Eritreji, pozneje pa v Libiji. Svetovne vojne se je udeležil sprva kot stotnik, ob koncu, v svojem 36. letu, kot polkovnik sardinskih grenadirjev. V bitkah je bil dvakrat ranjen. Po vojni so ga nezdane razmere v armadi tako odbijale, da je sikel vojaško sukno in odstopal v Orient. Po fašistični revoluciji pa se je spet javil in odšel v Libijo, ki jo je bilo treba po svetovni vojni tako rekoč na novo osvojiti. S svojo drznostjo je imel uspehe, tako da je postal general. V januarju 1930. ga je libijski guverner, maršal Badoglio, postavil za viceguvernerja Cirenajke, kjer se je izkazal kot vojak,

Min. predsednik Mussolini

zakonodajalec, kolonizator in politik. Ko se je vrnil v Italijo, so ga kmalu poslali za poveljnika v Italijanski Somalijo. Ob koncu januarja 1935. je s skupnimi sredstvi uničil armado rasa Deste, katerega je zasledoval 400 km daleč. Potem se je obrnil proti abesinski obrambni črti za Harar in džibutsko železnico na vzhodu, kjer je v nekoliko dneh porazil nasprotnika. Pod maršalom Badogliom je po zasedbi Abesinije delal za ureditev osvojenih dežel, potem se je vrnil v Italijo, kjer je postal lani glavni štabni šef italijanske vojske.

Maršal Rodolfo Graziani

Maršal Rodolfo Graziani

marki Sabotinski, član rimskega senata, velja za enega najboljših vojskavov našega časa. Po rodu je iz Piemonta, kjer se je rodil 1871. kot sin malega posestnika. Kot učenec turinske vojsne akademije in topniški podporočnik je s 18. letom po strašnem porazu pri Adul odšel v Abesinijo, kjer je zbiral izkušnje za svojo poznejšo ulogo. L. 1898. se je vrnil v Italijo, obiskoval je vojno šolo, med vojno v Libiji 1912. je bil vezni častnik v štabu prvega armadnega zbora v Tripolisu. Kmalu je prevzel vrhovno poveljstvo tega zbora.

Ob izbruhu svetovne vojne je bil podpolkovnik in je zasedel mostišče pri Gorici, ki ga je držal celo leto. Med pripravami za deseto soško ofenzivo je postal šef glavnega stana goriškega armadnega zbora, prevzel pa je tudi njegovo poveljstvo. Ko je morala italijanska armada v oktobru 1917. zapustiti svoja položaja, je prevzel še odgovornost za dva nadaljnja armadna

MICHEL ZEVACO:

136

Don Juan

ROMAN.

In Jakomin Corentin je prežalostno skremžil obraz.

»Jakomin,« je vprašal don Juan, »kaj bi se me upal zapustiti?«

»Ne, gospod. A čista resnica je, da so mi vsi beriči te lepe prestolnice za petami. Kakor hitro me iztaknejo, me bodo vlekli nazaj k Trahairskem križu in vkljub ponosu, ki me bo navdajal, kadar bom visel med nebom in zemljo...«

»Kakor Mohamedov grob!« se je oglasil Juan Tenorio.

»Zastran mene, gospod. Vkljub temu ponosu mi bo vendar žal, da odhajam iz življenja v cvetju svojih let, posebno pa še, da vas puščam samega na tem svetu...«

»Potolaji se,« je rekel don Juan. »Gledal bom, da te hitro in kaj najboljše nadomestim.«

»To je moja srčna želja, gospod,« je odvrnil Jakomin v svoji dobroti.

»In če ti je v hrabrih, pojdem tudi gledat, ko te bodo obešali; da celo rablja podkupim, da ti privoščim novo vrv.«

»Gospod,« je vzklil sluga in skremžil obraz, »ne vem se kam dejati od hvaležnosti!«

»Kaj bi tisto! Kar storim, storim največ zase. Ne

maram, da bi zgodovina pisala: Juan Tenorio je dal obesiti svojega služabnika s staro, obrabljeno vrvjo, na kateri so se pred njimi zibali Bog ve kakšni zvodniki.«

»Oh, vem, kako ste občutljivi, kadar gre za samoljubje. A konopljenca ovratnica, naj bo nova ali stara, zadušila me bo vendarle.«

»Obljubim ti lepo mašo za pokoj tvoje duše.«

»O, to je druga reč, gospod; če mislite ostati mož beseda, o čemer ne dvomim, mi bo manj težko umreti.«

»Velja, Corentin, velja! Torej se lahko mirno pripravim na smrt.«

»O jej,« je pomislil Jakomin, »kako lahko miselnost gleda na svojo usodo. Takšen noroglavci! Še smeje se! Smejal se bo tudi, ko bom bingljaj med nebom in zemljo, kazal jezik in brcal z nogami. Jojmene, jojmene! Torej bo treba res umreti?«

»Sem namreč docela tvojih misli,« je nadaljeval don Juan. »Ni dvoma, da te iščejo. In nekaj ur, pa boš prijet in obešen. Konec koncev: smrt je smrt, jeli, in prej ali slej mora vsak umreti!«

»Da, gospod,« je s solzami v očeh prikimal Corentin. »Dovolite mi, da se poslovim od vas.«

»Nikar mi ne trgaj srca. In pred vsem budalo, ne začni javkati, ko ti bo rabelj natikal zanko.«

»Ne bom, gospod,« je zamrmral Jakomin, bled kakor smrt.

Don Juan je videl, da je siromak na koncu svojih moči. Udaril se je po čelu, kakor bi ga prešinila nenadna misel.

»Saj res!« je vzklil. »Mazila zoper smrt sicer

Napad na trdnjavo

Oddelki nemške vojske napadajo neko utrjeno postojanko in čakajo, da izvršijo najprej letala svoj bombardement

Ključ do Sredozemskega morja

Angleško pomorsko oporišče Gibraltar

Kdor obvladuje Gibraltar, ima tudi ključ do Sredozemskega morja, je dejal že Oliver Cromwell. Ta beseda dobiva poseben pomen spet danes v zvezi z vstopom Italije v vojno.

Samo predlansko leto je šlo 80 odstotkov italijanskega uvoza preko Gibraltarja in samo 4 odstotki preko Suezja ter Dardanel. Iz teh števil je razviden veliki pomen, ki ga ima angleško oporišče Gibraltar za preskrbo Italije s surovinami. Uvoz rud in kovin preko te točke je znašal v imenova-

nem letu okroglo 50 odstotkov, uvoz nafte 70 odstotkov, uvoz živil 41 odstotkov itd. Posebno visok je bil odstotek za uvoz pšenice in koksa, ki znaša 60 odstotkov. Danes gre seveda pretežno del uvoza pšenice v Italijo po neposredni železniški poti iz Nemčije.

Na sličen način, čeprav v manjši meri, je tudi uvoz v Španijo pod nadzorstvom Angležev v Gibraltarju, zato ni čudno, da se v tej deželi pojavlja struja, ki zahteva, naj se Gibraltar vrne Španiji.

Mesta ob spodnji Seini

Reka, ki ima 600 km dolgo plovno strugo

Iz pariške kotline si Seina z velikimi loki in zavoji utira pot v severozapadni smeri proti morju. S svojim 600 km dolgim plovnim tokom in s svojimi prekopnimi zvezami z vsemi drugimi rečnimi sistemi v Franciji ima ta reka velik prometni pomen. Na njej se razvija več nego polovica vsega francoskega rečnega prometa. Večje ladje, ki prihajajo iz Rokavskega preliva in Severnega morja, dosepejo brez težav do Ruena, nad 100 km od morja.

Neposredno za Parizom teče Seina mimo Saint-Germaina, kjer se je 10. septembra 1919. podpisala mirovna pogodba z bivšo Avstrijo. Saint-Germain pa slovi v zgodovini že iz prejšnjih stoletij po mirovnih pogodbah, ki so bile sklenjene v njem. Tako so se tu končale hugenotske vojne, 1679. so tu prisilili velikega zbornega kneza Braniborskega, da je odstopil velik del svoje dežele Švedom.

Seina teče potem mimo Mantese, majhnega tovarniškega mesta s starinskimi cerkvami in stolpi, mimo garnizijskega mesta Varnona z obsežnimi vojaškimi delavnicami in arzenali, mimo Elbeufa, središča francoskega suknarstva in pomembne kemične industrije. 70 km nad izlivom Seine v morje leži mesto Rouen, ki je bogato s srednjeveškimi zgradbami. Nad njegovo staro cerkvijo Naše gospe moli v višini 156 m železna piramida. V bližini romanske cerkve sv. Gervazija je bila priorijska, v kateri je l. 1087. umrl normanski kralj Viljem Osvoboditelj. Rouen je tudi eno najpomembnejših francoskih industrijskih mest. Prevladuje tekstilna industrija z barvarnami, poleg tega je v zadnjem desetletju zelo naraslo izdelovanje strojev in ladij. Prav tako sta se dvignila trgovina in promet, ki imata na razpolago izvrstne rečne luke, posebne bazene in skladišča za les in petrolej ter celo omrežje pristaniških tirov. V vojaškem pogledu je mesto tudi zelo važno, saj je tu sedež poveljstva velikega francoskega vojnega orožja. V Rouenu šolajo tudi francoske poročevalske čete, a ob robu mesta je vojaško letališče Rouvray. Kot glavno mesto vojvodine Normandije je Rouen stoletja pripadal Angliji, ki je tu l. 1431. sežgala devico Orleansko. V nemško-francoski vojni 1870/71 so imeli Nemci tu eno svojih okupacijskih središč.

Od Rouena dalje postaja Seina širša in širša ter je v njej močno poznati vplive

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Učitelj je navedel razna nasprotja, debel — tenek, velik — majhen itd.

»Mica, povej mi nasprotje za »prosto«, je velel.

Vsa v rdečici je odgovorila Mica: »Zasedeno.«

plime in oseke. Ob severnem izlivu se dviga Le Havre, ena najmočnejših francoskih trdnjav in ena najvažnejših francoskih luk. Od izliva Seine prihajamo na južni konec preliske obale, kjer teži mesto in trdnjava Cherbourg.

Poslanika, ki jima je bila izročena italijanska vojna napoved

Sir Percy Loraine

Francois Poncet

Italijanski imperij

Italijanskemu imperiju pripadajo naslednje dežele v Evropi in Afriki:

Kraljevina Italija z otokoma Sardinijo in Sicilijo, kjer živi na 310.000 kvadratnih km 44 milijonov ljudi;

Kraljevina Albanija z 28.000 kv. km ter 1 milijonom ljudi;

Dodekanes z 12.000 kv. km površine in 118.000 prebivalci;

Libija, afriška kolonija, s površino 1 ml. 773.000 kv. km ter 704.700 prebivalci;

Eritreja in Somalija v Vzhodni Afriki, ter

Etiopija s površino 1.708.000 kv. km in 7.600.000 prebivalci.

Skupna površina imperija znaša 3.831.000 kv. km, prebivalstvo pa šteje 53.422.700 duš.

S svojimi posesti v Evropi in Afriki obsega Italija velik prostor na obalah Sredozemskega morja ter je izrazita dežela Sredozemskega bazena z močno oboroženo silo na kopnem in na morju.

Vojaška moč Italije

Italijanska oborožena sila obsega pehoto, vojno mornarico, letalstvo in fašistično milico.

Mirnodobsko vojaško stanje Italije znaša v normalnih časih okoli 600.000 mož, v vojni pa 8 milijonov vojakov. V miru ima Italija pet armadnih poveljstev s 17 normalnimi in 4 posebnimi armadnimi zbori. To so: alpski, oklopni, brzi in libijski armadni zbor. V teh zborskih je 51 pehotnih divizij, 14 specialnih divizij, 7 obmejnih poveljstev, tri divizije za obrambo otokov in dve diviziji karabinerjev.

V Libiji se nahajajo trije armadni zbori s šestimi, odnosno sedmimi divizijami. Dve tretjini pehotnih ter vse oklopne, brze, alpske in motorizirane divizije se nahajajo v severni Italiji.

Od letalstva je dodeljeno pehoti pet divizij po 350 letal, v glavnem izvidniških in lovskih letal. Poleg tega razpolaga Italija še z dvema milijonoma kolonialne vojske.

Če še ne veš, zdaj izveš!

da izhaja v Bimini na Bahamskih otokih najmanjši tednik na svetu, ki meri 11 cm v dolžino in 7 cm v širino;

da bodo prihodnje dni odpeljali iz Londona 120.000 otrok;

da je Anglija pripravila na otoku Mann mednarodno taborišče za 10.000 tujcev.

Smrt dveh sinov

generala Denaina

Bivši francoski letalski minister general Denain je pretekle dni javnosti sporočil o smrti obeh svojih sinov Jacquesa in Jeanja, ki sta služila v francoskem letalstvu kot piloti. Prvi je bil ubit 13. maja, ko se je ravno vračal z dolgega izvidniškega poleta, drugi pa 25. maja na povratku s poleta nad fronto.

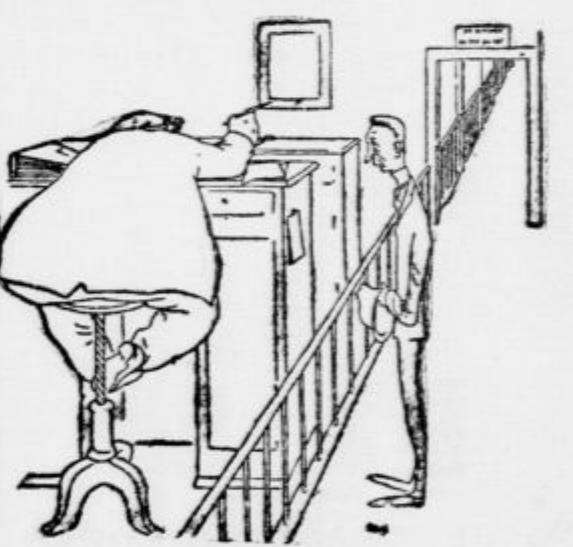
A NEKDOTE

Ferdinand Raimund se je skregal s svojo nevesto Luizo Gleichovo baš na dan, ko bi se bila morala poročiti. Ugriznila ga je bila v prst.

Raimund je nato ves besen zapustil stanovanje in ni prišel k poroki. Svatje so zaman čakali v cerkvi. Ko je zvečer stopil na oder, je prišlo do gledališkega škandala, ki ga je bila inscenirala vročkrvna Luiza. Ljudje so žvižgali in topotali, ko je hotel prireditelj s svojo ulogo. Raimund je stopil na rob odra in dejal: »Spoštovani ljudje, razumem, da moram po vaši želji igrati to ali ono ulogo. Da bi se pa moral na vašo željo poročiti, tega ne morete zahtevati od mene!«

Občinstvo je na novo zaživelo in zahtevalo. Dva dni pozneje se je Raimund z Luizo poročil — in publika mu je takoj spet ploskala...

VSAK DAN ENA

Birokratizem

»Pojdite v sobo št. 146, tam vam pa bodo že povedali naslednje številko, kamor se bo treba potruditi...« (Humor)

z desetono pozornostjo, ga je Juan Tenorio zavril:

»Ne zarezaj se, Corentin. Vdan mi ne boš ne bolj ne manj, ker si izmed tistih redkih duš, ki dajejo, ne da bi čakale, koliko same dobe...«

Ti srčni izlivi so ga spravljali v zadrego. In ko se je vrli Jakomin, ki ni znal odmerjati besed, še naprej tolkel po prsih in zatrjeval svojo brezmejno hvaležnost, je don Juan vzklil:

»Eh, živina, saj te nisem rešil namenoma!«

In resno, da se je Corentin kar stresel, je dodal: »Če mi ne nehaš trgati ušes s to neumnostjo, ti odrežem nos! Priznaj, da drugega ne zaslužiš!...«

Vendar je trajalo še dokaj časa, preden se je siromak unesel.

»Povej mi, zaradi kakšnega zločina so te bili vrgli v Chatelet?« ga je tedaj vprašal gospodar.

»Verjemite mi, gospod...«

»Ali boš povedal, kaj? Nočeš povedati? Torej je bilo nekaj nezasiženega? Priznaj! Priznaj žel!

Kaj, vraga, ti je treba zardevati?«

»Namreč, gospod...«

»Tvoj zločin hočem vedeti! Ga misliš povedati ali ne?«

»Nu prav!« je odločno rekel Corentin in odvrtil. »Ne! Saj ne morem! A prissem vam...«

»Nikar ne prisegaj, hlapec nesramni! Povej, zakaj si bil v ječi! Povej, pravim!«

»Nu, zaradi mnogoženstva...«

»Kako praviš?« Zaradi mnogoženstva?...«

»Zaradi mnogoženstva!« je s pobešeno glavo ponovil Corentin.

Na naših mejah

Orient-simplonski ekspres ostal v Ljubljani

Jesenice, 12. junija. Obmejno prebivalstvo v naših gorenjskih krajih, še zlasti pa v bohinjskem kotu, je s popolno mirnostjo sprejelo na znanje, da prihodnjemu novico o vstopu Italije v vojno. Prav v ničemer, zlasti ne v prometu z Italijo in Nemčijo, ni bilo danes opaziti nikakih sprememb. Potniki iz obeh sosednih držav so bili zadnje dni zelo redki gostje in tako so tudi danes iz obeh smeri prispeli na Jesenice le nekateri, ki jih vodijo kakršnoli nujne uradne ali poslovne zadeve. Prebivalstvo sicer povsod živahno razpravlja o dogodkih v Evropi, toda nikjer ni opaziti malodušja, ki čemer je mnogo pripomoglo tudi odločno izjava v Mussolinijevem govoru, da Italija ne želi potegniti v vojni vrtnec tudi Jugoslavije in drugih svojih sosed.

Ljubljana, 11. junija. Prva posledica vstopa Italije v vojno se je v našem železniškem prometu pokazala v tem, da današnji simplonski orient ekspres, ki prihaja v Ljubljano ob 8. jutraj,

ni nadaljeval poti skozi Italijo, marveč je ostal v Ljubljani. Zadnje čase je s simplonskim ekspresom potovalo itak le zelo majhno število ljudi, kvečjemu 10 do 15 potnikov. Tako je bilo tudi danes. Potniki, prepušeni svoji usodi, so si v Ljubljani pomagali kakor so vedeli in znali: ali so ostali v mestu, ali pa se vrnili na kraj svojega stalnega bivališča. V smeri iz Italije, je bil za nocoj odpovedan prihod Orient ekspresa, ki je prihajal v Ljubljano ob 21.56.

V medsebojnem prometu med Italijo in Jugoslavijo zaenkrat niso nastopile nobene izpremembe, samo število potnikov čez mejo se je skrililo na minimum. Z Rakke poročajo, da je naše obmejno ljudstvo docela mirno po vseh ob vstopu Italije v vojno, tem bolj, ker je ob meji itak vsak postal zadnje čase bolj hladnokrvn in pa ker je bilo ljudem ob meji docela jasno, da vodi razpoloženje v Italiji neizbežno v vojno.

Če bi kak kraj napadla sovražna letala...

Včeraj smo objavili prvi del navodil banske uprave, kako se naj zavarujemo proti morebitnim napadom iz zraka. Nanašala so se predvsem, na to, kaj vse je treba pripraviti za vsak slučaj, če bi mirni dobi. Današnji drugi del vsebuje navodila, kako naj bi se ravnavali, če bi res bili pogojeni v vojni meteh in bi tako bili izpostavljeni nevarnosti letalskih napadov. Mnogo tolažljivih znakov, da bomo te nesreče obvarovani. Toda če bi nas vendarle doletela, se lahko rešijo nekatera življenja, če smo pravočasno poučeni in pripravljeni. Zato svetujemo čitateljem, da včerajšnja in današnja navodila izrežejo in shranijo ter jih vedno na novo prebirajo.

Nevarnost napada sovražnih letal se objavi takole:

a) V krajih, kjer so na razpolago samo cerkveni zvonovi, naj se z njimi tri minute s prekinitvami močno zvoni, najbolje na način »plat zvonac«.

b) V krajih, kjer so na razpolago sirene, se daje znak s tri minute trajajočim tuljenjem in sicer s 6 do 10 prekinitvami na minuto.

c) V krajih, kjer so na razpolago topovi, se odda po možnosti nekaj topovskih strel in sicer naglo zaporedoma.

Da je nevarnost sovražnih letal minila, se objavi takole:

a) V krajih, kjer so na razpolago cerkveni zvonovi, se izvede tri minute trajajoče neprekinjeno potrkavanje zvonov.

b) V krajih, kjer so na razpolago tovarniške ali drugo sirene, se izvede tudi trinitutno neprekinjeno tuljenje s sirenam.

Posameznim važnim ustanovam (železniški upravi, krajem z veliko razvito industrijo) se priporoča, da uporabljajo kot znak nevarnosti, oziroma prenehanje nevarnosti še sledeče optične znake: za naznanjanje nevarnosti zastavo z belo-rdečo barvo, predeljeno z diagonalo, kot znak prenehanja nevarnosti pa odstranitev te zastave.

Ti znaki veljajo razen v primeru vojne tudi ob protiletalskih vežbah v mirnem času.

Prebivalstvo ob letalskem napadu

V prvi vrsti moramo ohraniti mirno kri! V poslopjih: Proč od oken in vrat, ker radovednost je pogubna! Izključimo električno razsvetljavo in plinski vod. Če je v stavbi glavni dovod plina (običajno v kleti), zadostuje, da hišni nadzornik zapre ta vod. Po možnosti pogasimo ogenj v pečeh in ognjiščih. Vodovoda ne izključimo! Okolno pustimo kakor so, bodisi odprta ali zaprta. Za seboj zapiramo vrata ter se takoj podajmo v hišno zaklonišče. Kdor ima plinsko masko, naj jo vzame seboj. V stanovanju ostanemo eventualno samo težko bolni in njih strežniki, ako bolniki v zaklonišču ne bi vzdržali. Glavni dohod v stavbo mora biti v mestih stalno odklenjen, da se lahko zatečejo vanjo oni, ki bi jih letalski napad presenetel na ulici.

V zaklonišču: 1) V zaklonišču je kajenje prepovedano, ravno tako raba svetilk z odprtim plamenom (petrolejke, sveče itd.), ker moramo ščititi s kisikom.

2) Nepotrebnih predmetov ne jemljimo v zaklonišče. Pač pa naj ima vsaka družina dragocenosti (zlatino, denar in važne listine) spravljene v posebnem kovčegu, ki ga v primeru potrebe lahko vzame s seboj v zaklonišče.

3) V zaklonišču se moramo pokoravati navodilom nadzornika zaklonišča.

Na prostem: 1) Ko zaslišimo znak preteče nevarnosti in smo na prostem, se podajmo mirno v najbližje javno zaklonišče. Če ga ne moremo doseči, poiščimo zavetja v najbližjem poslopju (v kleti ali vsaj veži).

2) Če smo na odprtem prostoru in daleč od stavb, poiščimo po potrebi takoj primerno krite, bodisi v jarku, jami itd. V najslabšem primeru se vlečimo na tla, da se na ta način obvarujemo pred drobl bomb.

3) Ako pridemo slučajno v zastrupljeno ozračje in nimamo pri sebi plinske maske, vzemimo zasilno nadomestilo robček, ki ga namočimo v kako tekočino (vodo) ali pa vanj zavijemo vlažno zemljo ali zmečkano svežo travo. Tak robček tiščimo na nos in usta. Korakajmo počasi v stran od vetra ali proti vetru, če le moremo na višje ležeče kraje, da pridemo tako hitreje na čist zrak.

4) Vozila z vprežno živino se morajo takoj odstraniti iz glavnih prometnih cest v stranske ulice ali ceste. Živino izprezimo in na kratko privežimo, v skrajnem primeru tudi na vozilo, ki smo ga prej trdno zavirali. Privezanje živine ob hidrante in pri studenih je nedopustno!

5) Motorna vozila se morajo ustaviti na krajih, kjer ne bodo ovirala prometa rešilnih in gasilskih voz, in sicer ob robu desnega cestišča v smeri vožnje. Ustaviti jih je treba najmanj 10–20 m daleč od hidrantov, studencev, cestnih križišč in mostov.

6) Prepovedano je kakršnakoli vozila postaviti pred vrhove v javna zaklonišča, bolnice, rešilne postaje, na tračnih cestnih železnicah, prometnih otokih, mostovih, na cestnih ovinkih ter v ozkih in nepreglednih ulicah.

7) Vozila cestne železnice je treba ustaviti v najmanjši medsebojni razdalji 10 m, in to tako, da ostanjejo cestna križišča prosta.

8) Vozniki, spremljevalci in potniki vozil naj poiščejo najbližje javno zaklonišče, ali če tega ne dosežejo, kako drugo zavetje.

Po napadu

1) Zaklonišče zapustimo šele, ko je bil dan znak, da je nevarnost minila in ko je to odredil nadzornik zaklonišča ali njegov namestnik. Nato zaklonišče očistimo, uredimo in prezačimo.

2) Za primer ugotovitve bojnih plinov in strupov, ali če obstoja sum, da je bil napad izvršen z njimi (to razodeva neobičajen vonj ali draženje sluznic oči, nosa, grla) je treba to takoj javiti blokovnemu vodji, oziroma rajonskemu (krajnemu) vodstvu protiletalske zaštite.

3) Na ulici pazimo na poškodovane žice električne napeljave, da ne pridemo v stik z električnim tokom, dalje na razpokano zidovje (nevarnost rušenja).

4) Bombe, ki se ni razpočila, se ne dotikajmo, pač pa obvestimo o najbližji blokovnega vodjo, oziroma rajonsko (krajno) vodstvo protiletalske zaštite.

5) Prostorov, ki so bili ob napadu prizadeti, se izogibamo zaradi morebitne nevarnosti pred bojnimi strupni in plini in da ne motimo reševalne akcije.

mogle preprečiti niti Zedinjene države Severne Amerike, ki bi se mogle danes postaviti za cilj ne toliko preprečenju angleškega zloma kolikor zopetno vzpostavitev zrušene Velike Britanije. Preden bo novi svet mogel priskočiti na pomoč rušecemu se staremu svetu, bodo nastopili povsem drugi problemi.

Pisec domneva, da bo tedaj za Zedinjene države nastalo vprašanje, ali se sploh splača ovirati novo ureditev Evrope po zmagovalcih, pri tem pa pripraviti ogromno dediščino britanskega imperija, ki bi jo sicer lahko izkoristile Zedinjene države same, saj Američani še danes sami verujejo in vedo, da bodo jutri nasledniki angleškega imperija. Za sedaj je sicer malo upanja, da bi ta miselnost v Ameriki prodrla, toda po mnenju pisca se bo to zgodilo, čim Nemčiji uspe premagati Francijo in Anglijo na njih matičnem ozemlju.

Nemški list

na Nizozemskem

Kakor poroča nemška poročevalska agencija DNB, je 5. t. m. izšla prva številka prvega nemškega dnevnika na Nizozemskem, ki bo izhajal pod naslovom: »Deutsche Zeitung in den Niederlanden«. Uvodne besede je v listu napisal nemški komisar za Nizozemsko Seyss-Inquart, ki pravi, da bo nemški list ne le »organ na Nizozemskem živčnih Nemcev, temveč bo tudi vzdrževal zvezo med novo upravo in prebivalstvom.«

Iz včerajšnje številke ponavljamo v naslednjem nekaj poročil, ki smo jih v ponedeljek zvečer prejeli takoj kasno, da smo jih mogli objaviti le v enem delu naklade:

Roosevelt o položaju Amerike

Amerika bo dala zaveznikom na razpolago vse svoje orožje, ker vidi v novem razširjenju vojne tudi nevarnost za nevtralnost ameriških republik

Washington, 10. junija. s. (Ass. Press). Predsednik Roosevelt je nocoj ob 0.15 evropskega časa govoril na proslavi univerze v Charlottesville v državi Virginia. Govor so prenašale vse ameriške radijske postaje.

Roosevelt je v uvodu omenil, da ne govori samo univerzi, temveč vsej naciji. Mlada generacija se ne vprašuje, kaj bo z njo, temveč kaj bo z Zedinjenimi državami. Prav danes si spet stavlja mladi možje in žene tako vprašanje z vso resnostjo in z veliko skrbjo. Še z večjim vznemirjenjem se vprašujejo, kakšna bo bodočnost Zedinjenih držav in vsega sveta, vseh svobodnih naci. Nihče ne more biti ravnodušen namram uničenju svobode. Nesrametno bi bilo misliti, da bi v takem položaju Zedinjene države lahko ostale samoten otok. Ne smemo več oklevati. Vsem narodom moramo povedati, da bi zmaga nad ogroženimi demokracijami ogrozila ves naš sistem.

Narod in vlada Zedinjenih držav sta z največjim obžalovanjem in vznemirjenjem slišala o odločitvi italijanske vlade, da poseže v sovražnosti v Evropi. Več kakor tri mesece prej mi je poslal vodja italijanske vlade pismo, v katerem mi je sporočil željo Italije, da, kolikor je to mogoče, prepreči razširjenje vojne na Sredozemlje, vojne, ki bi obsegala nad 200 milijonov ljudi. To odločitev sta z vso simpatijo pozdravila vlada in narod Zedinjenih držav. Opozoril sem tedaj predsednika italijanske vlade, da bi vsako razširjenje vojne v Sredozemlju pomenilo tudi nevarnost razširjenja vojne na Bliznjem vzhodu in v Afriki. Če pa bi se to zgodilo, ne bi nihče mogel povedati, v kakšnem obsegu bi sledili nadaljnji dogodki.

Priznavajoč gotove zahteve Italije za osnovo sem ponudil italijanski vladi, da posredujem pri angleški in francoski vladi, naj pozicijo Italije izboljšata po njenih željah. Ko italijanska vlada na to ni pristala, sem ji ponudil, da bi dosegel garancije drugih sil, za točno izpolnitev vsega sporazuma za upoštevanje italijanskega stališča na mirovni konferenci. Toda na nesrečo za vse nas in za vse človeštvo italijanska vlada ni hotela pristati na ta predlog. Predložil sem italijanski vladi tudi sodelovanje za trajnejši svetovni mir z omejitvijo oboroževanja in z gospodarskim sistemom, ki bi dal vsaki državi boljše možnosti v svetovni trgovini ter razdelitev surovin na boljši osnovi.

Istotako sem sporočil italijanski vladi, da bi zaradi razširjenja vojne v Sredozemlju prišla v nevarnost tudi nevtralnost vseh ameriških držav. Toda italijanska vlada si je zdaj izbrala, kakor pravi, svobodo akcije. Izpolnila je, kakor pravi, svoje obveznosti do Nemčije ter posegla po orožju. Danes, dne 10. junija, je napadla svojo sosedo.

Danes, dne 10. junija 1940, izjavljam na tej univerzi, osnovani od ustanovitve demokracije: Pošiljam svoje molitve in upanja k onim preko morja. V naši ameriški skupnosti jim bomo stali v vse materialne vire našega naroda na razpolago. Istočasno bomo pospešili priprave, da bodo materialna sredstva lahko uporabljali Američani sami tudi v vsakem primeru za svojo obrambo. Vse ovire, na poti k temu cilju morajo biti odstranjene.

Charlottesville, 11. junija AA. Predsednik Roosevelt je v svojem govoru dejal med drugim tudi tole:

Ameriške republike se nahajajo na strani onih narodov, ki so v borbi z bogovi sovraštva. Zedinjene države bodo nastopile v dveh smereh. Mi bomo dali onim, ki se upirajo sili, večja materialna sredstva našega naroda, istočasno pa bomo pospešili uporabo teh sredstev, da bi tudi sami v obeh Amerikah razpolagali s pripravljenim moštvom, ki bi lahko odgovorili nalogi, ki bi eventualno lahko nastala v primeri izredne potrebe. Vsa pota, ki vodijo k ustvaritvi teh ciljev, morajo biti zavarovana pred obstrukcijo. Mi ne bomo popustili v svojem tempu in ne bomo krenili s svojega pota. Znaki so taki, da se zahteva predvsem vsa hitrost. Roosevelt je nato pozval Amerikance, naj prevzamejo žrtve in naj se z vsemi silami posvetijo delu. Italija je pokazala, da ne spoštuje pravice in varnosti drugih narodov ter življenja prebivalcev onih držav, ki jih je neposredno ogrozila razširitev vojnega spopada. Ob koncu svojega govora je Roosevelt izjavil sledeče: Italija je tudi dokazala, da ni pripravljena na miroluben način uresničiti svojih aspiracij. Glede stanja ameriških izolacionistov je Roosevelt dejal: Nekateri izmed njih očitno gojijo še vedno upanje, da si mi lahko neovirano dovolimo, da Zedinjene države postanemo osamljen otok na svetu, nad katerim naj bi vladala filozofija sile. Tak otok bi mogel postati sen onih, ki še govore in glasujejo kot izolacionisti. Tak otok predstavlja sen naroda brez svobode, naroda v ječi okovanega in lačnega, ki ga hranijo skozi ograje brezsrčnih in oholih gospodarjev drugih kontinentov. Naravno je, da se mi sprašujemo, je dejal Roosevelt, kako bi mogli preprečiti, da bi državljani naše države prispeli v tako ječo.

V pripravljeni tekst svojega govora je Roosevelt zapisal še tale stavke:

Na današnji dan, 10. junija 1940 je roka, ki je držala bodalo, zarila to bodalo v hrbet svojega soseda.

New York, 11. junija AA. (Reuter) V ameriškem javnem mnenju vedno bolj prevladuje mnenje, da morajo Zedinjene države ne samo z dušo temveč tudi s telesom stopiti na stran zaveznikov.

Švicarsko mnenje

o stališču Amerike

Basel, 11. junija z. Oeri komentira razvoj mednarodnega položaja in piše v »Basler Nachrichten«, da sedaj ni več nobene dvoma, da tudi Zedinjene države ne bodo mogle ostati več nevtralne, niti ne v položaju nevojakujoče se države. Z vstopom Italije v vojno je najbrž padla tudi kocka v pogledu Amerike. Govor, ki ga je

imel ameriški poslanik v Parizu Bullitt v nedeljo po radiu, je napravil vtis kot da govori zastopnik zapadnih zaveznikov, ne pa predstavnik nevojakujoče se države.

Kanada nevedela vojno Italiji

Ottawa, 10. junija. AA. (Reuter). Kanadski parlament je sprejel napoved vojne Italiji. Vojna je bila napovedana soglasno. Predsednik vlade Mackenzie King je predložil skupno z voditeljem opozicije Hanso-

nom resolucijo, v kateri kanadski parlament izjavlja, da je nujno potrebno, da Kanada zaprosi kralja, da v imenu Kanade objavi vojno Italiji.

Smrtna nesreča kanadskega vojnega ministra

Ottawa, 11. jun. s. (Reuter). Kanadski vojni minister Norman Rogers se je snoči pri Bellevilleu v provinci Ontario smrtno ponesrečil, ko je padlo na zemljo vojaško letalo, s katerim je potoval.

Rim prvo noč v vojni

Prvič popolna zatemnitev — Opozorila inozemskim novinarjem — Odhod zavezniških diplomatov

Rim, 10. jun. (dr. O. A.) Nocoj se je Rim prvič pogreznil v popolno temo, čeprav se je to službo označilo le za delno zatemnitev. Na glavnih cestah ni skoro nič ljudi. Kakor pošasti se počasi pomikajo po njih avtobusi in taksijski s temnomodrimi lučmi. Tudi obisk v kavarnah in drugih lokalih je zelo pičel. Spomeniki še niso vsi zaščiteni. Tudi zaklonišča za primer protiletalskih napadov še niso označena.

Vesti, da bi se bile sovražnosti že pričele, se demantirajo in se naglašajo, da se bodo pričele šele ob zori. Tuji novinarji pa so bili nocoj pozvani v propagandno ministrstvo, kjer jih je sprejel generalni direktor za inozemski tisk, opolnomočen minister Rocco. Opozoril jih je na njihove dolžnosti v državi, ki je v vojni in na vse podrobne omejitve njihovega poročanja. Podrobno bodo te omejitve še določene. Z jutrišnjim dnevom se prično redne konference tiska v propagandnem ministrstvu. Pričele se bodo dnevno ob 12.30. Na ta način bodo novinarji redno informirani o poteku operacij. Zbrane tuje novinarje je prišel pozdravit tudi sam propagandni minister

Pavolini, ki je bil že v uniformi letalskega kapetana in ki krene jutri na fronto. Stalnih vojnih dopisnikov ne bo, pač pa bodo novinarji ob prikladnem času povabljeni na ogled raznih bojišč.

Vsi rimski listi so nocoj izšli v posebnih izdajah. V nekaj dneh izide knjiga dr. Gayde, v kateri bo obeležen ves italijanski vojni program.

Veleposlanika Velike Britanije in Francije kakor tudi zavezniški novinarji, so nocoj s posebnim vlakom zapustili Rim.

„Tisočletna odločitev“

Rim, 11. junija. AA. (DNB). Minister za ljudsko kulturo Pavolini je izjavil predstavnikom tujega in domačega tiska, da je smotna zgodovinska odločitev Mussolinija bila sto let, če ne tisoč let vnaprej predvidena. Nato je Pavolini izrazil pozdrave zavezniški Nemčiji in njenemu tisku kakor tudi predstavnikom tiska nevtralnih držav. Izrazil je ob tej priliki upanje, da bodo svoje države obeležili objektivno o Italiji in njeni borbi.

BELEŽKE

Politični dogodki v Beogradu

V Beogradu je opaziti poslednje dni živahno gibanje na notranjepolitičnem polju. Konflikti, ki so nastali po hrvatskih občinskih volitvah med obema vladnima skupinama JRZ in SDS, nujno zahtevajo razčiščenja. Silno ostre polemike med glasili obeh strank in zlasti začetni napadi v »Samoupravi« so položaj še poosttrili. Po ponedeljkovi seji KDK, ki je bila v Beogradu, je imel dr. Maček daljše posvetovanje z ministrskim predsednikom Cvetkovićem, vendar tudi ta konferenca ni prinesla razčiščenja.

Pri- znan pa, da se pri volitvah tokrat ni gojufalo in da so rezultati stvarni. To pa je zasluga našega voditelja dr. Mačka, ki je odločno nastopil za čistočo volitev. Z nedeljskimi občinskimi volitvami smo Hrvat v Baranji in Banatu pokazali, kaj mislimo in kaj hočemo. Vsi mi smo za dr. Mačka. Postavlja pa se sedaj vprašanje, kaj naj še iščejo naši nasprotniki v naših hrvatskih občinah in v sami Subotici, ko je dokazano, da je 98 odstotkov Hrvatov v Bački in Baranji za Zagreb in dr. Mačka. Koliko hrvatskih glasov je dobila pri teh volitvah JRZ, dokazuje primer iz Bajmoka, kjer je glasovalo vsega skupaj 11 Hrvatov za listo JRZ, za listo HSS pa ravno 1800 mož.

»Hrvatski dnevnik« posveča volitvam v Bački in Baranji še poseben članek, v katerem pravi, da so bili med volitvami ves čas na terenu šefi kabinetov podpredsednika dr. Mačka ter ministrov dr. Šuteja, dr. Smoljana in dr. Torbarja. Pazili so, da ne bi predsedniki volilnih komisij terorizirali volilcev.

Rojstni dan bratov Radićev

Včeraj je slavil hrvatski narod rojstni dan ideologov hrvatskega kmečkega pokreta, pokojnih bratov Stjepana in Antona Radića. Ob tej priliki objavlja »Hrvatski dnevnik« uvodnik, v katerem slavi zasluge bratov Radićev za napredek hrvatskega naroda. List pravi med drugim:

»Bila je srečna zamisel proglasiti rojstni dan bratov Radićev za dan hrvatske prosvete. Še bolj srečna je bila zamisel Seljačke sloge, da naj posveti 11. junija vsak hrvatski človek vse svoje misli zaslugam pokojnih Radićev. Ob letošnji proslavi rojstnega dne bratov Radićev pa bo hrvatski narod še prav posebno potrdil svojo vero v sebe in v svojo življensko sposobnost. Prežet te vere bo mimo pričakoval razvoj dogodkov okoli nas. Hrvatski narod mora biti danes prežet prepričanja, da je njegov narodni obstoj zajamčen vse do tedaj, dokler bo ohranjena njegova narodna duša. Okrepiti moramo borbo proti vsemu, kar bi ogrozilo našo narodno svobodo in individualnost. Hrvati moramo biti prežeti vere v naše pravice in odločnosti, braniti jih vsak trenutek. Pravice, ki se ne branijo, so malo vredne. Zgodovina hrvatskega naroda je en sam primer borbe za pravico.«

Škofovska konferenca v Zagrebu

Včeraj se je sestel v Zagrebu poslovni odbor katoliškega episkopata. Posvetovanja se udeležujejo poleg zagrebskega nadškofa dr. Stepanca še nadškofa dr. Šarić iz Sarajeva in dr. Ujčić iz Beograda ter škof dr. Srebrnič iz Krka, dr. Akšamović iz Djakova, dr. Bonefačić iz Splita in dr. Barić iz Senja.

Občinske volitve v Baranji in Bački

Poročali smo že o uspehu volitev v desetih občinah v Baranji in Bački, kjer je dobila Hrvatska seljačka stranka 7 občin, Jugoslovenska radikalna zajednica 2 in Kulturbund eno občino. Tako vsaj trdijo v Zagrebu, dočim je objavilo »Vreme« v ponedeljek, da je dobila HSS 6 občin, JRZ pa 4. V »Hrvatskem dnevniku« je objavil senator HSS Josip Gjido Vuković daljšo izjavo o poteku teh volitev, v kateri trdi, da so pristajali JRZ konstermirani zaradi izida volitev. Med drugim pravi:

Bitka pri Malti

Vojno stanje med Italijo in zavezniki je nastopilo popolnoma ob 10. na 11. da v Dosedanja poročila soglašajo v tem, da v toku prve noči in prvega dopoldneva ni nikjer prišlo do sovražnosti med novimi neprijatelji. Le beograjsko »Vreme« je v debele tiskanih brozjavah že v včerajšnji jutranji izdaji, ki je nota bene tiskana že ob 9. zvečer prejšnjega dne, torej 10. junija, na kopnem, na morju in v zraku priredilo krvave bitke. S pripombo, da ima poročila od svojega posebnega dopisnika, odnosno da gre za vesti londonskega radia, torej angleškega informacijskega ministrstva!

»Kakor bi nasprotnik Anglije ne mogel angleškega imperija odločno poraziti v Kanadi ali celo na avstralskih tleh, prav tako bi ne mogli nasprotniki Nemčije voditi uničevalne vojne proti rajhu na prekomorski periferiji, še celo ne proti Nemčiji, ki bi se krepko usidrala na evropskem kontinentu. Na daljave sploh ni mogoče voditi vojne ki bi mogla prinesiti odločitev. Zgrabit je treba tam, kjer so življenjske žile, v matični deželi. Blokada je v svetovni vojni končno zmago naših nasprotnikov samo priprava, odločitev sama pa je dozorela na vojaških in političnih bojiščih, oslabljenih po blokadnih učinkih.

Sedanja vojna, kakor smo že večkrat trdili, je glavna preizkušnja med nemško kontinentalno silo ter angleško-francoskim obvladanjem morja. Pomorska moč zapadnih velesil pa zahteva trdno kontinentalno oporo. S padcem Francije mora biti omajan tudi položaj Anglije kot imperija, ne glede na to, ali si pridobimo možnost, da udarimo tudi na angleški otok. Tega ne bodo

Stališče Turčije

Ankara, 11. junija s. (Reuter) V turških krogih je odločitev Italije za vstop v vojno izzvala sicer presenečenje, vendar je bila vest sprejeta popolnoma mirno. V Ankari so snoči izjavljali, da bo Turčija izpolnila svoje obveznosti do Anglije in Francije, karkoli naj se tudi zgodi.

Ankara, 11. junija s. (Ass. Press) Čim se je izvedelo snoči za vstop Italije v vojno, je imela turška vlada dolgo sejo, na kateri je očitno proučevala novo nastali mednarodni položaj.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Fe 60 par za besedo, Dtn 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Dtn 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dtn 12.—. Dopolni in število se zaračunajo po Dtn 2.— za vsako besedo, Dtn 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Dtn 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dtn 20.—. Vsi ostali oglas se zaračunajo po Dtn 1.— za besedo, Dtn 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Dtn 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dtn 17.—.

Službo dobi

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Samostojne

kuharice
dobre službo v posredovalnici, Wolfova 10. Zgleda se osebno. Sprejme se učenka za kuhinjo. Dobi se prenočišče za ženske. 15156-1

Sedlarskega

pomočnika
ki je tudi tlapnik, sprejme Josip Križar, Slovenji Gradec. 15153-1

Frizerko

res dobro moč, sprejemam takoj proti dobri plači. Način v vseh poslovalnicah Jutra. 15152-1

Krojaškega

pomočnika
dobro izurjenega, za možko in damsko delo, sprejemam takoj v stalno delo. Plača od komada. — Benedikt Franc, Jesenice, Ciril Medvedova 8. 15148-1

Brivski pomočnik

dobi takoj mesto, — Franc Podžar ml., Sv. Jakoba trg 9. 15158-1

Kleparskega

pomočnika
iščem za takoj. Čadež Albin, kleparstvo, Ziri. 15161-1

Postrežnica

pridna, poštena, dobi mesto za dopolnilo. — Šiška, Cernotova 31/1, vrata 3. 15171-1

Službe išče

Beseda 50 par, davek 3 din, ter 3 din za šifro ali dajanje naslova. — Najmanjši znesek 15.—

Natakarica

stara 20 let, želi premeniti službo v dobro in ugledno gostilno. Ponudbe na posredništvu Jutra. 15154-2

Brivski pomočnik

išče dela v salonu, kjer bi se lahko tudi izučil damske stroje. Nastop s prvim julijem. Ponudbe na posredništvu Jutra. 15147-2

Šivanje in

krpanje oblek
in perila na dom, sprejemam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vdovae«. 15146-2

Gospodična

z malo materijo in trgovsko šolo — že izurjena v pisarničnem delu in pri blagajni — išče službo v pisarni ali kot blagajničarka. Nastop po dogovoru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Vpeljanje«. 15162-2

Pošteno dekle

vajeno kuhe, ki ima veselje tudi do vrta, želi službo pri kakšni mali družini, najraje na Gorenjskem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 15178-2

Pekovski pomočnik

išče službo, vajen tudi pri peči. Nastopi lahko takoj. Sagadin Ivan, Mihovce, P. Cirkovce pri Pragenkem. 15177-2

Prodajalka

popolnoma izurjena v manufakturi in modi, dobra izločena aranžirka, išče službo. Ponudbe na oglašni odd. Jutra pod šifro »Samostojne«. 15169-2

Vajenci (ke)

Vajenka
ali praktikantko, simpatično sprejemam. Lektarja, Kongresni trg 3. 15172-44

Vajenka

sprejme soboslikar in plekar Šebenik, Selenburgova št. 4. 14942-44

Potniki

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Krajevne

zastopnike
spodobne in agilne sprejme zavodničarica »SAVA«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 2. 14339-5

Prodaj

Proda se
močna vrtna garnitura (pletana), 1 klop, 2 stola, 1 miza. Ogled v Knafljevi ul. št. 15 (Dragičević) od 14 do 16 ure. 15029-6

Otroški voziček

globok, dobro ohranjen, napredaj v Korytkovi ulici, št. 31. 15182-6

Urejuje Davorin Ravljen

— Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno a. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inšerlatni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

SPORT

Kakšna bo naloga SSZ?

(Iz govora tajnika SSZ Josa Gorca o delovnem načrtu Slovenske sportne zveze na njenem ustanovnem običnem zboru dne 7. t. m.)

Informacije

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

VABILO

na občni zbor Kmečko-obrtno banilnice in posojilnice v Dravogradu, kateri se vrši v nedeljo dne 23. junija 1940 v gostilni Wolf v Dravogradu ob 13. uri popoldne z naslednjim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega običnega zbora,
2. Poročila načelstva in nadzorstva,
3. Pregled in odobritev računskega zaključka za leto 1939 ter razdelitev čistega dobička,
4. Volitev dveh članov načelstva,
5. Slučajnosti.

Če bi ob določeni uri ne bilo navzočih zadostno število članov, se vrši eno uro pozneje nov občni zbor z istim dnevnim redom brez oziroma na število navzočih. Načelstvo. — Dravograd, dne 10. junija 1940. 15143-31

Prekle

Podpisani Pikon Karl preklecujem žalivi, ki sem jih izrekel 23. V. o. g. Kristi Pikon. 15105-31

Izgubljeno

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Izgubila se je

v nedeljo volena modra jopica od Miklošičeve ceste do Sv. Krištofa. Najdite! Naj jo odda v trgovini Sever Marjani trg 2, proti nasradi. 15164-28

Razno

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Psihografolog

Ljubljana, hotel »Slone« — sprejema stranke. Odgovarja tudi na pismena vprašanja. Strogo znanstveno delo. 15174-37

Iz Murske Sobotice

ms— Gasilski nastop v Markišavcih v Prekmurju. Pod vodstvom člana župne uprave g. Viktorja Vlaja iz Predanovca, je bila v Markišavcih velika gasilska vaja, pri kateri je sodelovalo 7 gasilskih čet s 173 člani. Predvsem so izvajali vojaške vaje, potem vaje z orodjem in končno požarne vaje v zvezi s pasivno obrambo pred napadi iz zraka pri čemer so zažgali tudi nekaj fingiranih žažgalnih bomb. Vse nastope so gasilski strumno izvršili. Posebno pozornost pa je zbudil nastop naraščaja in ženskega odseka čete iz Puconce. Pohvalno je vneto delovanje poveljnika te čete g. Franca Kuharja, ki je ustanovil pri društvu ženski odsek in izuril za nastope na požariščih 18 mladenk. Ženski odsek je vzorno izvajal samarijanske vaje in dokazal, da bo prav lahko nadomestoval v primeru potrebe moške, ki bodo pozvani na vojaške vaje.

ms— Za ministrskega odposlanca pri maturi na samoupravi gimnaziji v Murski Soboti je bil imenovan g. Anton Zupan, upokojeni ravnatelj celjske gimnazije.

V nekaj vrstah

Otvoritev teniške sezone v Mariboru

V nedeljo je bil na igriščih ISSK Maribora prvi letošnji teniški turnir, za katerega je mariborski trgovec g. F. Mastek daroval lepo darilo. Tekmovalo je 12 igralcev, ki so bili določeni z žrebom. Zmagala sta Voglar in Krznar za zanimivim finalu z Jagodičevim in Cepudrom. Zelo živahna je bila preizkušnja med paroma Babič—Tobias in Korenc—Pavlin (7:5, 6:1). Voglar in Krznar sta si priborila učinkovito zmago proti paru Babič—Tobias s 6:0 in 6:2.

Prvi letošnji teniški turnir v Mariboru je ponovno izpričal visoko kvaliteto in

K jeseniški dirki z motorji

ki je nadvse lepo uspela tako po uspehih tekmovalcev in zadovoljstvu občinstva, je treba naknadno omeniti še, da je bilo med dirkami za najboljšo dirkačo na tej dirki še eno prav posebno, in sicer krasen pokal, darilo g. Milana Levičnika, draguljarja na Jesenicah, za onega vozača kluba-prireditelja I. Gorenjskega motokluba, ki je dosegel najboljši čas dneva. Darilo je prehodno in ga bo sedanjí lastnik dobil v trajno last po dvakratni zaporedni zmagi ali pa po trikratni zmagi v naslednjih. To prehodno darilo je v nedeljo prejel član IGKM Franc Koritnik, ki je v kategoriji sportnih motorjev nad 350 ccm zasedel s svojim strojem Rudgeom tretje mesto s časom 3:08 m 2 pet.

Mnogo užitka za nogometne gurmane bo konec tedna v krajih, kjer imajo prve tri plasirane klube iz državne prvenstvene lige. Ker slavijo pravoslavni takrat svoje binkošti, bodo v Beogradu in Sarajevu dva dni zaporedoma — v nedeljo in ponedeljek — imeli zelo bogat nogometni spored. Prvi dan bosta v Beogradu dve tekmi za državno prvenstvo, med katerima bo prav za prav ona med Jugoslavijo in Gradjskim pravi finale za državno prvenstvo. Če namreč Jugoslavija iztrga Gradjskemu samo eno točko in obenem BSK dobi obe proti Haški, kar najbrže tudi ne bo drugače, bo ostal naslov nogometnega prvaka Jugoslavije v Beogradu. V Sarajevu bosta ta dan igrala Slavija in Hajduk, med katerima pa izid ne more prinesiti nobene odločilne spremembe.

V ponedeljek pa se bodo v Beogradu in Sarajevu že začele tekme za mali srednjeevropski pokal. BSK bo igral bodisi v Ujpestom iz Budimpešte, če bo dosegel prvenstvo, kot drugoplasirani pa bo imel za nasprotnika enajstorico Venusa iz Bukarešte. Slavija bo ta dan kot sigurni tretji pri nas doma sprejela moštvo Ferencvárosa na svojih tleh. Gradjskani bo odigral svojo prvo tekmo za ta pokal šele v sredo 19. t. m. in je tudi odvisno od plasmaja v državnem prvenstvu, ali bo igral z Ujpestom ali z Venusom.

V nedeljo so se v Zagrebu posvetovali tehnični referenti narodni atletskih zvez zaradi sestave reprezentanc, ki bodo v dnevih 22. in 23. t. m. nastopile v Beogradu proti drugi garnituri Madžarske odnosno teden dni pozneje v Bologni proti drugi garnituri Italije. Odgovorni funkcionarji so se sporazumeli, da naj bodo to soboto in nedeljo v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu posebni izbirni mitingi in naj se šele potem po doseženih rezultatih dokončno sestavi naša reprezentanca. Vsekakor to delo v teh časih ni lahko, ker je mnogo atletov odsotnih, pa tudi vse sezonsko delo se je letos močno zakasnilo. (Objavo o ljubljanskem mitingu glej nižje!)

Izbirni atletski miting (Službena objava Slovenske atletske zveze)

V zvezi z atletskim dvobojem Madžarska—Jugoslavija, ki bo v dneh 22. in 23. t. m. v Beogradu, priredi SAZ v soboto in nedeljo dne 15. in 16. t. m. izbirni miting v naslednjih disciplinah: v soboto z začetkom ob 16. 00 m, skok v višino, met krogla, tek 400 m in 1.500 m, troskok, disk in 10.000 m; v nedeljo dne 16. t. m. z začetkom ob 16. palica, 200 m, kople, 800 m, kladivo, daljina 5.000 m. Pravico nastopa imajo vsi atleti, ki pridejo po doseženih rezultatih v poštev za

državno reprezentanco. Mesto tekmovalca bo še objavljeno.

SK Reka. Jutri ob 20. seja upravnega odbora v gostilni Oblak (Bučar) na Tržaški cesti. Na sejo se vabijo igralci nog. sekcije in ostalo članstvo. Tajnik.

SK Grafika. Danes ob 17.30 naj vsak brezpogojno prinese opremo na trening na igrišče SK Ilirije. Jutri ob 18.30 važna seja zaradi nedeljskih tekem, nato ob 20. prav tako važen sestanek za obe moštvi.

SOKOL

V soboto in nedeljo bo župni zlet gorenjskih Sokolov v Kranju

Kranj, 11. junija
V proslavo 30-letnice ustanovitve gorenjske sokolske župe bo v soboto 15. in nedeljo 16. junija župni zlet gorenjskih Sokolov. Ob tej priliki bo tudi razvite novega društvenega prapora Sokola Kranj. Praporu bo kumoval br. Viktor Murnik iz Ljubljane. Celotni spored župnih prireditelj bo izvršen na sokolskem letnem telovadišču društva Kranj, kjer bo prejšnji večer župnega zleta telovadna akademija. V nedeljo bodo dopoldne skušnje vseh oddelkov, ob pol 16. pa bo razvite prapora in ob 16. uri telovadni nastop. Župni zlet gorenjskih Sokolov ima namen doprinesiti dokaz, da se tudi v najtežjih prilikah dajo z voljo in mirnim delom doseči lepi uspehi. V tem namenu vabi sokolska župa vse brate in sestre kakor tudi ostalo občinstvo k redki proslavi župe, ki je od ustanovitve do danes storila veliko delo in hoče tudi v bodoče kakor celotna sokolska organizacija predvsem služiti domovini.

Na bratsko svidenje na zboru gorenjskih Sokolov!

Ljubljanski Sokol članom in naraščaju!

V nedeljo 16. t. m. priredimo obvezni, celodnevni pešizlet za vse članstvo in naraščaj. Izlet bo v duhu sokolske pripravljenosti in ob vsakem vremenu. Hrano in pičajo vzemite za ves dan s seboj. Po možnosti naj ima vsak nahrbtnik. Starši lahko vzamejo otroke s seboj; godzina pot bo dolga osem kilometrov. Zbirališče ob pol 7. jutraj na letnem telovadišču našega društva, četrte ure pozneje zbor, a ob 7. odhod. Vrnitev ob 18. Udeležite se izleta brezpogojno vsi, ki niste res nujno zadržani.

Nadalje prosimo vse, ki še niso oddali osebnih podatkov za potrebe sokolske pripravljenosti, naj to takoj stori, ker je stvar važna in nujna. Isto velja tudi za potrditev sokolskih legitimacij. — Zdravo! Uprava Ljubljanskega Sokola.

Sokol IV. Bratje in sestre! Pozivamo vse one člane in članice, ki se niso udeležili članskega sestanka, naj se v najkrajšem času zgleda v društveni pisarni na vojaškem strelišču, v svrhu žigosanja legitimacij. Uradne ure so v torkih in petkih od 19. do 20. Zdravo!

Naše gledališče

D R A M A

Sreda, 12.: Revizor. Red sreda. Gostovanje Mihajla Markovića iz Zagreba.

Četrtek, 13.: zaprt.

Petek, 14.: zaprt.

Sobota, 15.: zaprt.

Nedelja, 16.: Ljubim te. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Ena izmed najsilnejših ruskih komedij iz prejšnjega stoletja je Gogoljeva komedija »Revizor«. V njej je ožigal avtor moralno šibkost uradniškega stanu in njegove napake. Izvrstno igrana igra je močna privlačnost tekočega repertoarja. V glavnih vlogah: Mihajlo Marković, gost iz Zagreba, Jan, Nablocka in Levarjeva. Režiser: dr. Kreft.

Abonente reda Sreda, Četrtek, in B prosimo upravnega Narodnega gledališča v Ljubljani, naj blagovolijo upoštevati dejstvo, da zaradi vpoklica nekaterih članov k vojakom, ne bo mogoče uprizoriti zanje Finžgarjeve »Naše krivice«. V nadomestilo za to igro bodo dobili imenovani abonenti uprizoritev Newiaroviczeve komedije »Ljubim te«. To učinkovito salonsko komedijo je uprizarjal zagrebško gledališče z velikim uspehom. Dejanje pokaže, kakšnih zvižav se mora poslužiti mlad zaljubljen mož, da si pridobi dekle za ženo. Zelo kratkočasno in zabavno dejanje nudi edinstveno igralsceno, ki nastopa v igri, možnost učinkovite igre.

O P E R A

Sreda, 12.: Lucija Lammermoorška. Izven. Gostovanje Vanje Leventove in Josepa Gostića.

Četrtek, 13.: Madame Butterfly. Red četrtek.

Petek, 14.: Evgenij Onegin. Red B. Gostovanje Borisa Popova.

Vanja Leventova, ki je pela pri nas z odličnim uspehom »Madame Butterfly«, »Traviato« in »Adriano Lecouvreur«, je znana tudi kot koloraturna pevka, kar predstavlja vsekakor redko dvostransko glasovno zmoglost. Nocoj bo gostovala v naslovni partiji Donizettijeve »Lucije Lammermoorške«, kjer je kot koloraturna žela izreden uspeh tudi v Italiji. Izredno zanimiv nastop simpatične bolgarske gostje bo na našem odru nedvomno poseben dogodek. Tenorsko partijo poje kot gost naš priljubljeni tenorist Josip Gostić.

Prihodnji teden pride na naš oder na novo uprizorjena in pripravljena Bizetova »Carmen« s Kogejco, Franclo in Jankom v glavnih partijah. »Carmen« je tako po originalni zasnovi dejanja, kakor po izvršnem, ognjevitom melodičnem glasbenem okviru eno izmed standardnih del svetovnega repertoarja ter je imelo na našem odru že v doedanjih uprizoritvah vselej odličan uspeh. Sedanja naša odsko podobno ji bosta izoblikovala Ciril Debevec kot režiser in dr. Sveta kot dirigent.

Strelna pognala most v zrak

Med krajema Zaerno in Idrejem na Švedskem je neki most preko reke Dalefa na nenavaden način zletel v zrak. Most so bili pripravili za vse primere, da bi ga mogli razstreliti. Med silno nevihto pa je treslo vanj in naboj se je vžgal. Most je popolnoma razdejalo, ubilo pa je tudi enega stražarja in drugega ranilo.